

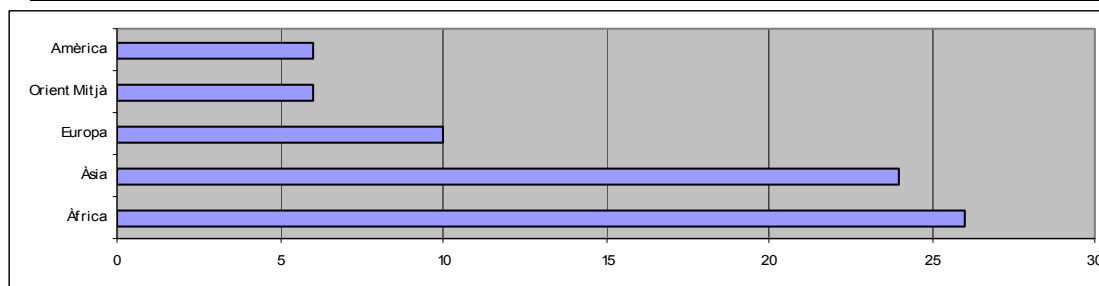


Tensions

- ❑ En el primer trimestre de l'any es van registrar 72 tensions, dues més que a la fi del 2007, la majoria a l'Àfrica i l'Àsia (26 i 24 respectivament).
- ❑ La tensió es va incrementar notablement a Zimbabwe durant les eleccions generals de març per les constants denúncies de frau contra el partit del president Robert Mugabe i l'acorralament a l'oposició.
- ❑ Les pressions d'Eritrea sobre la UNMEE van forçar la seva sortida del país, allunyant encara més una resolució del contenciós fronterer entre aquest país i la veïna Etiòpia.
- ❑ A Burundi, la UA va manifestar la seva preocupació per l'agreujament dels enfrontaments que suposen una violació de l'acord d'alto el foc existent des del 2006.
- ❑ El president de Kenya i el líder opositor van aconseguir un acord de repartiment de poder en un intent de resoldre la violència postelectoral iniciada el passat desembre.
- ❑ Les protestes de col·lectius camperols al Perú van derivar en enfrontaments amb l'exèrcit que van propiciar la declaració de l'estat d'emergència en vuit províncies del país.
- ❑ Milers de persones convocades per organitzacions socials i polítiques es van mobilitzar a Manila exigint la renúncia de la presidenta filipina, Glòria Macapagal Arroyo, per la seva suposada implicació en casos de corrupció.
- ❑ La repressió del govern xinès contra les manifestacions al Tibet va causar la mort de 140 persones i la detenció de més de 600, segons el govern tibetà a l'exili.
- ❑ El parlament de Kosovo va declarar la independència del territori, fet que va provocar manifestacions massives de protesta a Sèrbia, que van desembocar en violència.
- ❑ La tensió entre Israel i Hezbollah va arribar a un punt àlgid amb l'assassinat del cap d'operacions de l'organització libanesa, que va declarar la guerra oberta a Israel per la seva suposada implicació en els fets.

En el present apartat es recullen les 72 tensions¹ actives durant el primer trimestre del 2008. L'Àfrica i l'Àsia van ser els continents amb major nombre de situacions de tensió (26 i 24, respectivament), seguides d'Europa (10), Amèrica i l'Orient Mitjà (amb sis tensions cadascuna). La violència postelectoral a Armènia i l'atac mortal contra la seu de l'antic grup armat GAM a la regió indonèsia d'Aceh van fer incrementar en dues el nombre de tensions actives a la fi del 2007. Cal destacar que un 50% de les tensions va tenir com a causa rellevant disputes entorn de demandes d'autogovern o aspiracions identitàries, mentre que en un 45% dels casos, el desacord de sectors polítics i socials pel que fa a les polítiques governamentals va ser un factor explicatiu fonamental de les disputes. Del conjunt de 72 tensions, 14 es van caracteritzar per una intensitat molt elevada. D'aquestes, set van tenir lloc a l'Àsia, sis a l'Àfrica i una a Europa. D'altra banda, el 30% de les tensions va evolucionar negativament, mentre que en un 22% dels casos es va constatar una millora de la situació.

Gràfic 2.1. Distribució regional del nombre de tensions



¹ Es considera tensió aquella situació en la qual la persecució de determinats objectius o la no satisfacció de certes demandes plantejades per diversos actors comporta alts nivells de mobilització política i social, i/o un ús de la violència amb una intensitat que no aconsegueix la d'un conflicte armat, que pot incloure enfrontaments, repressió, cops d'Estat, atemptats o altres atacs, i l'escalada dels quals podria degenerar en un conflicte armat en determinades circumstàncies. Les tensions estan normalment vinculades a: a) demandes d'autodeterminació i autogovern, o aspiracions identitàries; b) l'oposició al sistema polític, econòmic, social o ideològic d'un Estat, o a la política interna o internacional d'un govern, fet que en ambdós casos motiva la lluita per a accedir o erosionar al poder; o c) al control dels recursos o del territori.



Taula 2.1 Resum de les tensions en el primer trimestre del 2008

Tensió ²	Tipologia ³	Actors principals	Intensitat ⁴
			Evolució anual
Àfrica			
Angola (Cabinda)	Interna	Govern, grup armat FLEC, aliança política de moviments socials i grups armats Fòrum Cabindès per al Diàleg	1
	Autogovern, Recursos		=
Burkina Faso	Interna	Govern i societat civil	1
	Govern		↑
Burundi	Interna	Govern, oposició armada (FNL-PALIPEHUTU, coneguda com FNL, i facció dissident de las FNL) i oposició política (facció de CNDD-FDD de Hussein Radjabu, UPRONA, FRODEBU)	2
	Identitat, Govern		=
Camerun	Interna	Govern, partits polítics de l'oposició i societat civil	1
	Govern		↑
Camerun (Bakassi) – Nigèria	Internacional	Camerun, Nigèria, organitzacions de nigerians en contra de la devolució de la Península de Bakassi al Camerun.	1
	Territori		=
Comores	Interna	Govern regional d'Anjouan, Govern regional de Moheli, Govern de la Unió ostentat per Grand Comora	2
	Autogovern		↑
Txad – Sudan	Internacional	Txad, Sudan	3
	Govern		=
Congo	Interna	Govern, partit opositor CNR i milícies Ninja del reverend Ntoumi	1
	Autogovern, Govern		=
Côte d'Ivoire	Interna internacionalitzat	Govern, aliança armada Forces Nouvelles, milícies progovernamentals, ONUCI, Forces Licorne	2
	Govern, Recursos		=
Eritrea – Etiòpia	Internacional	Eritrea, Etiòpia	2
	Territori		↑
Etiòpia	Interna	Govern, oposició política i social (partits CUD, UEDF), grup armat EPPF	1
	Govern		=
Etiòpia (Oromiya)	Interna	Govern, grup armat OLF	2
	Autogovern, Identitat		=
Guinea	Interna	Govern, sindicats, partits polítics de oposició, FFAA	1
	Govern		↑
Guinea-Bissau	Interna	Govern, partits polítics de oposició	1
	Govern		=
Kenya	Interno	Govern, milícies d'adscripció ètnica, oposició política i social (partits polítics, organitzacions de la societat civil)	2
	Identitat, Govern, Recursos		↓
Mali	Interna	Govern, facció del grup armat ADC de Ibrahim Ag Bahanga	2
	Identitat, Recursos		↑
Marroc – Sàhara Occidental	Internacional ⁵	Marroc, República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD), grup armat Frente POLISARIO	1
	Autogovern,		=

² En aquesta columna s'assenyalen els Estats on es desenvolupen tensions. Entre parèntesi es mostra la regió dins d'aquest Estat on es circumscriu la tensió o el nom del grup armat que protagonitza el conflicte. Aquesta última opció s'utilitza en els casos en què existeix més d'una tensió en un mateix Estat o en un mateix territori dins d'un Estat, amb la finalitat de diferenciar-los.

³ Aquest informe classifica i analitza les tensions a partir d'una doble tipologia que aborda, per una part, les causes o incompatibilitat d'interessos, i, per una altra, la confluència entre escenari del conflicte i actors. En relació a les causes, es poden distingir les següents: demandes d'autodeterminació i autogovern (Autogovern), o aspiracions identitàries (Identitat); oposició al sistema polític, econòmic, social o ideològic d'un Estat (Sistema), o a la política interna o internacional d'un Govern (Govern), fet que en ambdós casos motiva la lluita per a accedir al poder o erosionar-lo; o lluita pel control dels recursos (Recursos) o del territori (Territori). En relació a la segona tipologia, les tensions poden ser internes, internes internacionalitzades o internacionals. D'aquesta forma, es considera tensió interna aquella protagonitzada per actors del mateix Estat que operen exclusivament en i des de l'interior del mateix. En segon lloc, s'entén per tensió interna internacionalitzada aquella en què algun dels actors principals és forà, i/o quan la tensió s'estén al territori de països veïns. En tercer lloc, s'entén per tensió internacional aquella en què s'enfronten actors estatals o no estatals de dos o més països.

⁴ La intensitat d'una tensió (alta, mitjana o baixa) i la seva evolució trimestral (escalada, reducció, sense canvis) s'avaluen principalment a partir del nivell de violència registrat i del grau de mobilització política i social.

⁵ Tot i que el Sàhara Occidental no és un Estat reconegut internacionalment, es considera la tensió entre el Marroc i el Sàhara Occidental com "internacional" i no com "interna" per tractar-se d'un territori per descolonitzar. La seva pretesa pertinença al Marroc no és reconeguda pel Dret Internacional ni per cap resolució de les Nacions Unides.



	Identitat, Territori		
Níger	Interna	Govern, grup armat MNJ	2
	Identitat, Recursos		=
Nigèria	Interna	Govern, partits polítics, màfies, grups religiosos extremistes	2
	Govern		=
RD Congo	Interna	Govern, oposició política i social i antics grups armats de l'oposició	3
	Govern, Recursos		↑
Regió dels Grans Llacs	Internacional	RD Congo, Rwanda, Uganda	2
	Identitat, Govern, Recursos		=
Senegal (Casamance)	Interna	Govern, grup armat MFDC i les seves diferents faccions	1
	Autogovern		=
Somàlia (Somalilàndia-Puntlàndia)	Interna	República de Somalilàndia, regió autònoma de Puntlàndia	2
	Territori		=
Subregió Rió Mano ⁶	Internacional	Côte d'Ivoire, Guinea, Libèria, Sierra Leone, grups mercenaris	1
	Recursos		↓
Sudan	Interna	Partits polítics NCP i SPLM, grup armat SPLA, milícies progovernamentals, ètnies i subclans dinkas i nuer al sud	3
	Autogovern, Recursos, Identitat		↑
Zimbabwe	Interna	Partits polítics ZANU-PF i MDC, organització social opositora WOZA	2
	Govern		↑
Amèrica			
Bolívia	Interna	Govern, oposició política i social (partits polítics, autoritats i organitzacions de la societat civil dels departaments orientals)	2
	Govern, Autogovern		↓
Equador	Interna	Govern, oposició política i social (Congreso, organitzacions camperoles i indígenes contra l'acció de transnacionals extractives)	2
	Govern, Recursos		↓
Haití	Interna internacionalitzada	MINUSTAH, Govern, oposició armada (bandes juvenils)	1
	Territori, Govern		↓
Mèxic (Chiapas)	Interna	Govern, oposició política i social (EZLN, organitzacions socials)	1
	Identitat, Sistema		↓
Perú	Interna	Govern, oposició política i social (faccions resistents de Sendero Luminoso, organitzacions camperoles i indígenes)	2
	Govern		=
Veneçuela	Interna	Govern, oposició política i social	1
	Govern		↓
Àsia			
Bangladesh	Interna	Govern, oposició política i social (AL, BNP)	1
	Govern		↓
Xina (Tibet)	Interna internacionalitzada	Govern xinès, Dalai Lama i govern tibetà a l'exili, oposició política i social al Tibet i a les províncies limítrofs	3
	Autogovern, Identitat, Sistema		↑
Xina (Turquestan Oriental)	Interna	Govern, oposició armada (ETIM, ETLO), oposició política i social	1
	Autogovern, Identitat		↑
Filipines	Interna	Govern, oposició política i social (sectors descontents de las FFAA, partits opositors, organitzacions de esquerra i de drets humans)	2
	Govern		↑
Filipines (Mindanao-MNLF)	Interna	Govern, faccions del grup armat MNLF	3
	Autogovern, Identitat		↓
Fiji	Interna	Govern, oposició política i social	1
	Govern		=
Índia – Pakistan	Internacional	Govern de l'Índia, Govern de Pakistan	1
	Identitat, Territori		=
Índia (Nagalàndia)	Interna	Govern, oposició armada (NSCN-K, NSCN-IM)	3
	Autogovern,		=

⁶ La subregió del Riu Mano engloba geogràficament Guinea, Libèria i Sierra Leone. No obstant, també es té en compte la situació a Côte d'Ivoire per la seva proximitat geogràfica i la seva influència en la resta d'escenaris.



	Identitat		
Índia (Tripura)	Interna	Govern, oposició armada (NLFT, ATTF)	1
	Autogovern		=
Indonèsia (Sulawesi)	Interna	Govern, organitzacions polítiques i armades que operen sobre eixos de divisió religiosa	1
	Identitat		↓
Indonèsia (Moluques)	Interna	Govern, organitzacions polítiques i armades que operen sobre eixos de divisió religiosa	1
	Autogovern, Identitat		↓
Indonèsia (Papua Occidental)	Interna	Govern, grup armat OPM, oposició política i social (organitzacions autonomistes o secessionistes, indigenistes i de drets humans), grups indígenes papús, empresa minera Freeport	2
	Autogovern, Identitat, Recursos		↑
Indonèsia (Aceh)	Interna	Govern, antic grup armat GAM, grups polítics que sol·liciten la creació de noves províncies a Aceh	1
	Autogovern, Identitat, Recursos		↑
Kirguistan	Interna	Govern, oposició política i social	1
	Govern		↓
Laos	Interna	Govern, organitzacions polítiques i armades d'origen Hmong	2
	Sistema, Identitat		=
Myanmar	Interna	Govern, oposició política i social (partit opositor LND)	3
	Sistema		=
Nepal (Terai)	Interna	Govern, organitzacions polítiques i armades madhesis (MRPF), JTMM	3
	Autogovern, Identitat		↓
Pakistan	Interna	Govern, oposició política i social (partit opositor PPP, judicatura), milícies talibà	3
	Govern, Sistema		↓
Pakistan (Baluchistan)	Interna	Govern, grup armat BLA	2
	Autogovern, Recursos		↑
Tailàndia	Interna	Govern, oposició política i social	2
	Govern		↓
Tadjikistan	Interna	Govern, oposició política i social, senyors de la guerra	2
	Govern		=
Timor-Leste	Interna internacionalitzada	Govern, missió internacional International Security Forces, oposició política i social (simpatitzants del líder rebel Alfredo Reinado, simpatitzants del partit FRETILIN, militars despatxats, bandes armades)	3
	Govern		↓
Turkmenistan	Interna	Govern, oposició política i social	1
	Govern		=
Uzbekistan	Interna	Govern, oposició política i social, grups armats islamistes	2
	Sistema, Govern		=
Europa			
Armènia	Interna	Govern d'Armènia, oposició política	1
	Govern		↑
Armènia – Azerbaidjan (Nagorno-Karabaj)	Internacional	Govern d'Azerbaidjan, Govern de l'autoproclamada República de Nagorno-Karabaj, Armènia	2
	Autogovern, Identitat, Territori		↑
Bielorússia	Interna	Govern, oposició política i social	1
	Govern		=
Xipre	Interna	Govern de Xipre, Govern de l'autoproclamada República Turca del Nord de Xipre	1
	Autogovern, Identitat, Territori		↓
Geòrgia (Abkhàzia)	Interna internacionalitzada	Govern de Geòrgia, Govern de l'autoproclamada República d'Abkhàzia, Rússia, forces de manteniment de la pau de la CEI	2
	Autogovern, Identitat		=
Geòrgia (Ossètia del Sud)	Interna internacionalitzada	Govern de Geòrgia, Govern de la autoproclamada República d'Ossètia del Sud, Rússia	2
	Autogovern, Identitat		=
Macedònia (nord-oest)	Interna	Govern, grups polítics i actors armats de la comunitat albanesa	1
	Autogovern, Identitat		=



Moldàvia, Rep. de (Transdniester)	Interna internacionalitzada	Govern de Moldàvia, Govern de l'autoproclamada República de Transdniester, Rússia	1
	Autogovern, Identitat		=
Rússia (Caucas nord)	Interna	Govern rus, Governos de las repúbliques d'Ingushètia, Daguestan, Kabardino-Balkaria i Txetxènia, grups armats de l'oposició, oposició social i política	3
	Autogovern, Identitat, Sistema, Govern		↑
Sèrbia – Kosovo	Internacional	Govern de Sèrbia, Govern de Kosovo, representants polítics i socials de la comunitat sèrbia de Kosovo, UNMIK, KFOR	2
	Autogovern, Identitat		↑
Orient Mitjà			
Aràbia Saudita	Interna internacionalitzada	Govern, grup armat Al-Qaida	1
	Sistema		=
Egipte	Interna	Govern, oposició política i social (Germans Musulmans)	1
	Govern, Sistema		↑
Iran (nord-oest)	Interna internacionalitzada	Govern, grup armat PJAK	2
	Autogovern, Identitat		=
Iran – EUA, diferents països	Internacional	Iran, EUA, Israel, EU-3 (França, Regne Unit, Alemanya)	2
	Sistema		=
Líban	Interna internacionalitzada	Govern, oposició política i social	2
	Govern		↑
Israel – Líban – Síria	Internacional	Israel, Síria, grup armat libanès Hezbollah	2
	Sistema, Recursos, Territori		↑
<p>1: intensitat baixa; 2: intensitat mitjana; 3: intensitat alta. ↑: escalada de la tensió; ↓: reducció de la tensió; =: sense canvis. Les tensions marcades en negreta són descrites en el capítol.</p>			

Tensions: evolució trimestral per regions

Àfrica

a) Àfrica Austral

Comores

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Autogovern	Intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	Govern de la Unió de les Comores ostentat per Grand Comora, govern regional d'Anjouan, govern regional de Moheli, missió de la UA		
<i>Síntesi:</i>	<p>L'arxipèlag ha travessat des de la seva independència de França el 1975 un historial d'inestabilitat i s'han produït fins a 20 cops d'Estat i intents fallits d'enderrocar els règims existents. El 2001 es va aconseguir un acord constitucional pel qual s'establia una república federal amb presidències rotatòries cada quatre anys entre les illes de Grand Comora, Anjouan i Moheli. El clergue Ahmed Abdallah Mohamed Sambi, d'Anjouan, va vèncer en les eleccions de maig del 2006 i es va convertir en el nou president de la Unió. Des del 2006, el president colpista d'Anjouan, Mohamed Bacar, va rebutjar col·laborar amb la presidència de la Unió. Al juliol del 2007 es van celebrar eleccions a l'arxipèlag, que van ser declarades il·legals a l'illa d'Anjouan a causa d'irregularitats, segons el Govern i la UA. Tanmateix, Bacar s'havia atribuït una àmplia victòria. Des de llavors, s'ha constatat una tensió creixent.</p>		



L'arxipèlag de les Comores va sofrir una greu escalada de la tensió com a conseqüència de la invasió de 600 militars de les FFAA i d'una força de la UA per a prendre el control de l'illa rebel d'Anjouan i capturar el seu líder, Mohamed Bacar, el 25 de març. Bacar va aconseguir fugir a la veïna illa francesa de Mayotte, on va sol·licitar asil i va ser traslladat a l'illa de la Reunió. La UA i el govern de les Comores (que va recuperar ràpidament el control de l'illa rebel) van sol·licitar a França l'extradició de Bacar. El 31 de març el president de la cort d'apel·lacions d'Anjouan, Abdou Cheikh, va ser nomenat president en funcions de l'illa a l'espera de la celebració de noves eleccions i la formació d'un nou govern en el termini de dos o tres mesos. Durant l'ofensiva i en els dies previs es van produir diverses víctimes mortals i desenes de ferits. Al febrer, la UA havia revisat el seu paper en la crisi donant llum verda a una acció militar per part del govern de la Unió davant el fracàs de les iniciatives diplomàtiques prèvies per a superar la crisi, ja que Bacar havia rebutjat la celebració d'un nou procés electoral supervisat per la UA o l'exili a un altre país, i el Govern havia rebutjat l'extensió de les sancions de la UA sobre Bacar. Al voltant de 1.500 soldats proporcionats per Tanzània, Sudan i Senegal, i amb suport logístic de Líbia, van integrar una acció militar que va comptar amb el beneplàcit de França i els EUA, i el rebuig de Sud-àfrica.

Zimbabwe

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	govern	intern	
<i>Actors principals:</i>	partits polítics ZANU-PF i MDC, organització social opositora WOZA		
<i>Síntesi:</i>	El govern de Robert Mugabe, en el poder des de la independència del país el 1980 com a dirigent del ZANU-PF, persisteix en les pràctiques de persecució de membres de partits de l'oposició i de membres de la societat civil. Durant aquests anys, l'administració de Mugabe ha estat criticada pels seus alts nivells de corrupció, la supressió de l'oposició política i el mal maneig de la reforma agrària i de l'economia del país, així com per la violació sistemàtica dels drets humans. Aquesta situació ha dut el país a l'aïllament internacional.		

Les tensions van augmentar de cara a les eleccions, fixades per Robert Mugabe per al 29 de març, a causa de les contínues maniobres polítiques de la presidència per a limitar la presència d'observadors internacionals als escassos països aliats del règim, les declaracions dels màxims líders de les forces de seguretat sobre la seva determinació de recolzar exclusivament un govern liderat per Mugabe, el control sobre els actes dels partits d'oposició i de les organitzacions de la societat civil i el decret presidencial que aprovava el recompte centralitzat dels vots presidencials. A tot això es va unir l'aprovació, per part del govern, de la presència d'agents de policia en l'interior dels col·legis electorals, amb la missió d'ajudar les persones analfabetes a emetre el seu vot. Al seu torn, l'organització local Zimbabwe Election Support Network va denunciar que la distribució dels col·legis electorals en el país era irregular i que afavoria especialment els feus tradicionals del ZANU-PF. Tot això unit a la polèmica sobre el gran nombre de paperetes electorals impreses (el doble del nombre d'habitants) i les constants denúncies d'importantes organitzacions de drets humans sobre l'acorralament i la violència contra representants de l'oposició i els seus seguidors, van promoure la denúncia en els mitjans internacionals de la total absència de transparència i llibertat en les eleccions presidencials i legislatives. Els resultats emesos per la Comissió Electoral van assenyalar la victòria del partit opositor MDC en el Parlament per 99 escons enfront dels 97 obtinguts pel ZANU-PF, mentre el Senat romania sota el control del partit de Mugabe. Els resultats de les eleccions presidencials van continuar sense conèixer-se deu dies després de la celebració dels comicis, de manera que va créixer el temor que es produís un frau a gran escala. Paral·lelament, va augmentar el nombre d'atacs contra membres de l'oposició i simpatitzants del MDC per part de les organitzacions de veterans de guerra, i es tem que els nivells de violència augmentin de cara a una segona volta en les eleccions presidencials.



b) Àfrica Occidental

Côte d'Ivoire

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	govern, recursos	intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	govern, aliança armada Forces Nouvelles, milícies pro governamentals, ONUCI, Forces Licorne		
<i>Síntesi:</i>	Des de l'any 2002, el país es troba dividit en dos entre l'aliança armada d'oposició Forces Nouvelles, al nord, i la zona sud, controlada pel govern. La signatura de l'acord polític d'Ouagadougou el març de 2007 va obrir la porta per a la reunificació del país. No obstant això, els escassos avanços en la seva implementació van continuar suposant un seriós risc per a la pau.		

El mes de març es va complir un any de la signatura de l'acord polític d'Ouagadougou sense que s'hagi fixat una data per a les eleccions. Durant aquest últim període van continuar les pràctiques extorsionadores de les Forces Nouvelles sobre la població del nord com a mitjà de finançament, i es van produir diversos brots de violència principalment a l'oest del país (al sud de la línia verda que substitueix la zona de seguretat) després de la mort d'un militar. Tot això va provocar les protestes de sectors de l'exèrcit de Duékoué i Guiglo, que van mantenir terroritzada la població al realitzar trets a l'aire. Les bales perdudes van ferir més de dotze persones, una de les quals podria haver mort. El gran nombre d'armes en mans de rebels i milícies, el lent desplegament de l'administració en el nord i els escassos avenços en el procés d'identificació de la població, així com les disputes per les terres, podrien fomentar l'augment de la inestabilitat en el futur. D'altra banda, es van produir manifestacions en la capital per l'augment dels preus dels productes bàsics, protagonitzades especialment per dones i joves, que van ser reprimides per la policia i van causar la mort d'una persona.

Mali

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	identitat, recursos	intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, facció del grup armat ADC d'Ibrahim Ag Bahanga		
<i>Síntesi:</i>	Els tuaregs poblen les regions que voregen el desert del Sàhara des d'abans que es conformessin els actuals Estats africans. Des de la independència de Mali, els tuaregs que resideixen al nord han protagonitzat diverses revoltes, que en els anys noranta van arribar a convertir-se en conflicte armat, per demanar més participació econòmica i política en l'Estat, a més del desenvolupament de les regions que habiten, fortament afectades per la sequera creixent i la pràctica desaparició del comerç transsaharià. L'últim acord de pau signat en 2006 entre el govern i el grup armat tuareg, Aliança Democràtica per al Canvi, situava el desenvolupament econòmic i d'infraestructures com a temes claus per al lliurament d'armes i el tancament del conflicte.		

En els últims dies de l'any 2007 la mediació algeriana i líbia va aconseguir que la facció del grup armat ADC que lidera Ibrahim Ag Bahanga posés en llibertat a més d'una vintena de soldats que mantenia segrestats des del mes de setembre en la regió nord de Kidal. Malgrat els avenços assolits en les negociacions amb la facció tuareg, l'últim atac d'aquest grup contra un comboi militar al mes de març, on van ser segrestats almenys 30 membres de les FFAA de Mali, va posar en dubte la voluntat de l'Ag Bahanga d'arribar a una solució negociada. Per altra banda, el gran nombre de mines sembrat en la regió va provocar la mort de tres soldats i cinc civils en dos accidents paral·lels. Malgrat l'augment de la violència, mentre es succeïen els enfrontaments entre les FFAA i els tuareg a la zona de Tinzaouatène (nord), les delegacions de



representants del govern i d'Ag Bahanga es van reunir a Trípoli (Líbia) per a intentar relançar el procés de pau.

Níger

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	identitat, recursos	intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, grup armat MNJ		
<i>Síntesi:</i>	Els tuaregs poblen les regions que voregen el desert del Sàhara des d'abans que es conformessin els actuals Estats africans. Des de la independència de Níger, els tuaregs que resideixen al nord han protagonitzat diverses revoltes, que al llarg dels anys noranta van arribar a convertir-se en conflicte armat, per demanar més participació econòmica i política a l'Estat, a més del desenvolupament de les regions que habiten, molt afectades per la sequera creixent i la pràctica desaparició del comerç transsaharià. La falta de concreció dels acords de pau de 1995 ha estat una de les raons esgrimides pel MNJ per iniciar una campanya violenta contra les forces armades el 2007, a més de la falta de control sobre els recursos naturals (urani) que es produeixen als seus territoris.		

Durant el començament de l'any, el grup armat tuareg MNJ va estendre les seves amenaces d'iniciar una sèrie d'atacs a gran escala contra l'exèrcit i la indústria minera de l'urani, reclamant novament al govern que complís amb allò estipulat en els acords de pau. No obstant això, coincidint amb l'aniversari del seu alçament, el MNJ va posar en llibertat 25 persones que mantenia retingudes des del mes de febrer, entre ells el prefecte d'una localitat del nord, que van ser lliurats a les autoritats líbies. Per la seva banda, el govern va prorrogar l'estat d'emergència a la regió d'Agadez (nord), on opera el grup armat, i va continuar qualificant al MNJ com a grup de traficants i delinqüents. D'altra banda, l'exlíder rebel tuareg, Rhissa Aga Boula, fundador del grup armat Front d'Alliberament de l'Air i d'Azawak, que va combatre contra el govern durant els anys 90, va ser destituït de les seves funcions com a president del partit UPDS, després d'haver-se declarat obertament a favor del grup armat tuareg MNJ i d'haver donat el seu recolzament als atacs contra empreses extractives, incloent les de capital estranger, que operen en la regió nord d'Agadez. Boula es troba exiliat a França.

Nigèria

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	govern	intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, partits polítics, màfies, grups religiosos extremistes		
<i>Síntesi:</i>	Des de l'any 1999, quan el poder polític va tornar a mans civils després de dictadures i cops d'Estat successius, el govern no ha aconseguit imposar un sistema democràtic al país. Encara persisteixen grans diferències econòmiques i socials entre els diferents estats que conformen Nigèria, per la falta de descentralització, i entre les diferents capes socials, la qual cosa fomenta la inestabilitat i els esclats de violència. Així mateix, les fortes divisions interreligioses, interètniques i polítiques alimenten la persistència de la violència a tot el país. La falta de transparència i la corrupció en el terreny polític són altres grans llastos per a la democràcia a Nigèria. Les pràctiques mafioses i el recurs a l'assassinat polític com a estratègia electoral han impedit, almenys en els dos últims comicis presidencials, el lliure exercici del dret a vot de la població, amb la qual cosa han augmentat el descontentament i les pràctiques fraudulentos.		

Al mes de febrer es van succeir els enfrontaments entre comunitats nòmades i camperoles en l'estat de Jigawa (nord). Durant aquests, almenys cinc grangers van morir i nombroses cases i plantacions van ser incendiades. Els camperols van acusar els nòmades d'arrasar les seves plantacions amb el seu bestiar, i van afirmar sentir-se indefensos davant la pràctica absència de forces policials a la zona. A més s'ha trobat un gran nombre d'armes de foc en poder de les



comunitats nòmades, tot i que ells mateixos al·leguen disposar solament del seu material de cultiu per a defensar-se. Els conflictes per l'ús de la terra són comuns en aquesta zona on no només es traslladen els nòmades ramaders del país, sinó també els provinents de Níger, Mali o Senegal.

Quadre 2.1: La pujada en els preus dels aliments: un obstacle més per a l'estabilitat política a Àfrica Occidental

L'augment del preu dels cereals en el mercat internacional està convertint-se en un obstacle per a l'estabilitat de diversos països a l'Àfrica Occidental. Durant els mesos de febrer i març es van produir a Burkina Faso, Camerun i Còte d'Ivoire diverses manifestacions que en diverses ocasions van concloure de forma violenta degut també a la forta acció repressiva de les forces de seguretat de l'Estat. A Burkina Faso es van produir més de 200 detencions, mentre que a Camerun al voltant de 17 persones van morir en enfrontaments amb la policia.

Però la situació de carestia que pateix la població no va ser sinó un detonant per a treure a la superfície el descontent d'àmplies capes de la societat respecte als seus governs, les seves accions i les seves estratègies. Sense anar més lluny, a Camerun les manifestacions van mostrar també la seva disconformitat amb la proposta, realitzada per l'Assemblea General, d'anul·lar la limitació en el nombre de mandats presidencials. Aquest fet va empènyer més d'un milió de persones a signar una petició en contra d'aquesta modificació, recolzant els partits opositors i reclamant un canvi en la presidència del país. El president camerunès Paul Biya, de la mateixa manera que el seu homòleg burkinabès, duu més de 20 anys ocupant el poder, fet que ha generat en la població una sensació de falta d'alternativa democràtica i d'equitat en el repartiment dels beneficis de l'Estat. Tota aquesta situació, de no gestionar-se de forma satisfactòria, té un potencial explosiu, que podria amenaçar l'estabilitat de què han gaudit fins al moment ambdós països.

Fins al moment, les solucions proporcionades per ambdós governs (Burkina Faso i Camerun), - com per exemple eliminar els impostos de consum i les taxes duaneres als productes de primera necessitat -, són estratègies eficients a curt termini, però que poden comportar problemes en el futur. Començant per l'efecte que la davallada de recaptació d'impostos pot tenir en les arques de l'Estat o la possibilitat que es presentin disturbis quan el govern anunciï la represa del cobrament de taxes. Encara que la pujada dels preus escapa al control dels governs, no ho és l'excessiva dependència externa en matèria d'alimentació i la falta de diversificació de la producció interna, de manera que, de forma estratègica, aquests governs haurien d'apostar per millorar la seva productivitat agrícola de productes alimentaris

c) Banya d'Àfrica

Txad – Sudan

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	govern		internacional	
<i>Actors principals:</i>	Txad, Sudan			
<i>Síntesi:</i>	L'inici de la guerra a Darfur el 2003 va marcar la progressiva deterioració de les relacions entre ambdós governs, els Presidents dels quals van ser antics aliats en l'enderrocament del President txadià Hissène Habré per part d'Idriss Déby el 1990. Encara que durant el 2004 el Txad va intervenir entre el govern sudanès i la insurrecció de Darfur, l'increment de la violència, l'afluència de població refugiada sudanesa cap a l'est del Txad i les incursions de les milícies pro governamentals sudaneses janjaweed en aquesta zona van provocar nombroses crítiques cap a l'executiu txadià per la seva política de neutralitat. Cal recordar que una part dels grups armats de Darfur pertanyen a la mateixa comunitat que governa al Txad, els zaghawa. El 2004 es configuren diverses insurreccions contra el govern d'Idriss Déby, i des de llavors, ambdós governs han donat suport a l'oposició armada de l'altre país.			

El trimestre es va iniciar amb bombardejos de les forces aèries Txadianes a posicions rebels Txadianes properes al Geneina, capital de Darfur Occidental, i el govern Txadià va amenaçar amb realitzar nous bombardejos en territori sudanès. Malgrat l'ofensiva del febrer a N'Djamena, de la qual el Txad va tornar a responsabilitzar al Sudan, i dels continuats retrets i acusacions mútues entre ambdós països, és destacable la signatura d'un nou acord de pau que va tenir lloc a Senegal el 13 de març durant el cim de l'OCI celebrada a Dakar. El tractat té com a objectiu frenar els atacs transfronterers dels respectius grups armats, sota la mediació del president senegalès, Abdoulaye Wade.. També té la voluntat de reviuere els anteriors acords



signats entre ambdós països, ja que és el sisè en els últims dos anys. La novetat respecte als anteriors és la creació d'un grup de contacte format pels ministres d'exteriors de diversos països africans, liderats per Líbia i el Congo, que es reunirà mensualment per a garantir la seva implementació. No obstant això, el mateix dia de la signatura de l'acord, el govern Txadià havia acusat el Sudan d'enviar columnes de rebels cap a territori Txadià. Tanmateix, els diversos grups armats Txadians van descartar aquest nou acord, afirmant que continuaran amb la seva ofensiva per a derrocar a Idriss Déby.

Eritrea – Etiòpia

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Territori		Internacional	
<i>Actors principals:</i>	Eritrea, Etiòpia			
<i>Síntesi:</i>	L'any 1993, Eritrea s'independitza d'Etiòpia, encara que la frontera entre ambdós països no queda clarament delimitada, cosa que els enfrontarà entre 1998 i 2000, amb el resultat de més de 100.000 víctimes mortals. El juny d'aquest any signen un acord de cessament d'hostilitats, el Consell de Seguretat estableix la missió UNMEE per supervisar-lo i el desembre signen l'acord de pau d'Alger. Aquest acord estableix que ambdós se sotmetran a la decisió que acordi la Comissió Fronterera entre Eritrea i Etiòpia (EEBC, per les seves sigles en anglès), encarregada de delimitar i demarcar la frontera basant-se en els tractats colonials pertinents (1900, 1902 i 1908) i el dret internacional. L'abril de 2002, l'EEBC anuncia el seu dictamen, que assigna el disputat llogaret fronterer de Badme (epicentre de la guerra i actualment administrat per Etiòpia) a Eritrea, decisió que és rebutjada per Etiòpia.			

La situació es va deteriorar novament a causa de les pressions d'Eritrea sobre la UNMEE, que van forçar la seva sortida del país. Pel que fa al contenciós fronterer, al gener Eritrea va reiterar la seva acceptació de la demarcació virtual de la frontera, i Etiòpia la va rebutjar afirmant que no té cap tipus de validesa internacional. La interrupció eritrea de subministrament de combustible i aliments a la UNMEE va forçar el reagrupament al febrer del component militar de la missió a Asmara, per al seu posterior trasllat fora del país. La decisió de recol·locar personal i equips fora d'Eritrea va ser presa després de la paralització de l'operació en la part fronterera d'eritrea, de manera que a principis de març al voltant de 700 cascos blaus van retornar als seus països d'origen. El Consell de Seguretat de l'ONU va fer una crida a la plena cooperació en la recol·locació temporal del personal i equips de la missió. Al gener, el Consell havia renovat el mandat de la missió per sis mesos més, malgrat la recomanació del Secretari General de l'ONU de fer-ho només per un mes a causa del bloqueig, a l'expectativa de l'evolució de la qüestió. Posteriorment, Ban Ki-moon va qualificar la decisió d'Eritrea d'inacceptable i va destacar que el país està obligat, segons l'acord d'Alger de l'any 2000, a garantir el mandat dels cascos blaus.

Somàlia (Somalilàndia – Puntlàndia)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	territori		intern	
<i>Actors principals:</i>	República de Somalilàndia, regió autònoma de Puntlàndia			



Síntesi: Ambdues regions mantenen una disputa pel control de les regions frontereres de Sool i Sanaag des de 1998. Sool i Sanaag es troben geogràficament dintre de les fronteres de Somalilàndia, encara que la majoria de clans de la regió es troben associats als de Puntlàndia. El desembre de 2003, les forces de Puntlàndia van prendre el control de Las Anod, capital de la regió de Sool. Prèviament, ambdues administracions havien tingut una representació oficial a la ciutat. Des de llavors s'han produït xocs esporàdics i intents de mediació. Abans d'accedir al poder a Puntlàndia l'any 2005, el general Muse es va enfrontar amb el llavors senyor de la guerra de Puntlàndia, el coronel Abdullahi Yusuf Ahmed, actual President de Somàlia, les milícies del qual van derrotar les de Muse, que es van retirar a la zona occidental de Sanaag, on van ser acollides per les forces de Somalilàndia, cosa que reflecteix les dificultats per resoldre el contenciós.

Van persistir els atacs i enfrontaments esporàdics entre les tropes i milícies d'ambdues administracions pel control de la població fronterera de les Anod, en la disputada regió de Sool. A mitjan gener es van registrar enfrontaments que van causar 10 víctimes mortals, a més de diversos ferits, i a la fi de febrer es van constatar incursions i moviments de tropes per part d'ambdues administracions en les regions en disputa, Sool i Sanaag. L'assistent de la secretària d'Estat nord-americana, Jendayi Frazer, va realitzar una visita sorpresa a Somalilàndia a principis de febrer, fet que va aixecar especulacions sobre un possible reconeixement de la regió com Estat independent, encara que els EUA van afirmar estar a l'expectativa de les decisions de la UA al respecte.

Sudan

<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	autogovern, identitat, recursos	intern	
<i>Actors principals:</i>	partits polítics NCP i SPLM, grup armat SPLA, milícies pro governamentals, ètnies i subclans dinka i nuer al sud		
<i>Síntesi:</i>	L'any 2005, el grup armat SPLA i el govern del Sudan van signar un acord de pau definitiu (CPA) que va posar fi als 20 anys de conflicte armat que havien enfrontat el nord amb el sud del país. La falta de concreció sobre distints punts de l'acord està dificultant els avanços del procés de pau. Per altra banda, la conclusió del conflicte en l'àmbit nacional va provocar el ressorgiment dels recels i les desavinences entre les diferents ètnies i clans que conviuen i competeixen per uns recursos escassos al nord del país. La contraposició entre les elits de Khartoum i els estats de l'alt Nil que controlen la riquesa econòmica sudanesa i la resta dels estats que conformen el país se situa en l'eix de les tensions que amenacen la pau al Sudan.		

Una vegada conclusa la crisi en el govern d'unitat nacional amb la tornada de l'SPLM als seus càrrecs de l'executiu, la falta d'acord sobre la delimitació fronterera nord-sud en la regió petrolífera d'Abyei (Bahr el Gazal) va posar en perill la concreció de l'acord de pau. Durant el primer trimestre de l'any es van succeir els enfrontaments entre tropes de l'SPLA i milícies de la tribu misseriya a la zona, provocant més de dos-cents morts. La disputa podria haver-se produït quan l'SPLA va començar a desarmar-se quan pretenien traslladar-se amb el seu bestiar cap a les regions del sud. L'SPLA va al·legar que només ells com a exèrcit de l'autoritat governamental del sud tenen dret a portar armes, mentre que totes les persones que resideixen o desitgen viatjar al sud han d'estar desarmades per motius de seguretat. L'SPLA va sostenir que, en els primers atacs, els misseriya havien estat recolzats per milícies murahaleen i les FFAA sudaneses. Encara que tant l'SPLM com l'NCP han declarat la seva intenció de complir amb els acords de pau i no reobrir el conflicte, les tensions en la zona han anat en augment des que es va iniciar l'any.



d) Grans Llacs i Àfrica Central

Burundi

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	identitat, govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició armada (FNL-PALIPEHUTU, coneguda com FNL, i facció dissident de les FNL) i oposició política (facció de CNDD-FDD de Hussein Radjabu, UPRONA, FRODEBU)			
<i>Síntesi:</i>	El procés de transició política i institucional iniciat amb la signatura de l'Acord de Pau d'Arusha l'any 2000 culmina formalment l'any 2005. L'aprovació d'una nova Constitució que formalitza el repartiment de poder polític i militar entre les dues principals comunitats, hutus i tutsis, i la celebració del procés electoral que ha menat a la formació d'un nou govern intenten assentar les bases de futur per superar el conflicte iniciat el 1993 i suposen la principal oportunitat per posar fi a la violència de caràcter etnopolític que afecta el país des de la seva independència el 1962. No obstant això, persisteix la desconfiança entre els partits polítics i les lluites de poder al si del governamental CNDD-FDD, i entre el govern i l'oposició política, al qual s'afegeix l'estancament del procés de pau amb l'últim grup armat, les FNL d'Agathon Rwaswa.			

Es van produir enfrontaments esporàdics entre les FNL i els cossos de seguretat a Bujumbura i els seus voltants que van causar desenes de víctimes mortals. Això va suposar una violació de l'alto el foc existent des de setembre del 2006, que va ser qualificat de paper mullat pel grup. La UA va manifestar la seva preocupació per l'escalada dels enfrontaments en els últims mesos. No obstant, en el front diplomàtic, el facilitador del procés de pau i ministre d'interior sud-africà, Charles Nqakula, va establir al febrer el Directori Polític per a discutir els temes que vagin més enllà del marc del mecanisme de verificació de l'alto el foc (JVMM). Aquest estarà format per representants de les Nacions Unides, de la UA i de les ambaixades sud-africana i tanzana a Burundi, i, a més, s'ampliarà a la UE i a altres actors clau. En paral·lel, es van reprendre les converses entre el líder de les FNL, Agathon Rwaswa, i Nqakula a principis de febrer a Dar es Salaam, en les quals van acordar la tornada dels líders de les FNL al maig per a finalitzar l'acord de pau del 2006. A més, Nqakula va afirmar que el JVMM reprendria el seu treball a principis d'abril (sempre que estigués garantida la seguretat i la immunitat de la delegació de les FNL). En relació a la situació política, va continuar el judici contra l'exlíder del governant CNDD-FDD, Hussein Radjabu.

Kenya

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	identitat, govern, recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, milícies d'adscripció ètnica, oposició política i social (partits polítics, organitzacions de la societat civil)			
<i>Síntesi:</i>	La política i l'economia de Kenya han estat dominades des de la seva independència el 1963 pel partit KANU, controlat per la comunitat més nombrosa del país, els kikuyu, en detriment de la resta. El 2002, el successor de l'autoritari i cleptòcrata Daniel Arap Moi (en el poder els últims 24 anys) va ser derrotat per Mwai Kibaki, amb la promesa de posar fi a la corrupció i redistribuir la riquesa, en un país eminentment pobre, agrícola i que basa el seu creixement (6%) en el turisme. No obstant això, les promeses incomplertes de Kibaki van fomentar un clima de frustració, per la qual cosa Raila Odinga, de l'ètnia lúo, s'ha convertit en una amenaça a l'hegemonia en el poder de Kibaki, sense basar la seva campanya en l'afiliació tribal, sinó en el canvi i en la construcció d'una societat més justa. En paral·lel, diverses zones del país es veuen afectades per disputes intercomunitàries per la propietat de la terra i també instigades políticament en període electoral.			

El president, Mwai Kibaki, i el líder de l'oposició, Raila Odinga, van aconseguir un acord de repartiment de poder el 28 de febrer, com un pas més en la gestió de la crisi postelectoral



iniciada el passat desembre. L'extrema violència, que es va concentrar principalment després dels polèmics anuncis (que renovaven el mandat de Mwai Kibaki), es va anar reduint durant el mes de febrer, deixant un saldo de més de 1.000 víctimes mortals i el desplaçament forçat de 300.000 persones, que en la seva majoria no havien tornat als seus llocs d'origen a la fi del trimestre. La instrumentalització de les diferències ètniques va contribuir a l'agreujament de la situació, al produir-se atacs intercomunitaris entre grups kikuyus (ètnia de Kibaki) i grups de lúos (ètnia d'Odinga), a més de la repressió exercida pels cossos de seguretat en algunes zones. La violència va tenir també un caràcter indiscriminat i vinculat a la criminalitat i al descontrol de la situació general. L'acord contemplava la creació de la figura del primer ministre, que serà ocupada pel líder opositor, i es modificarà la Constitució. Les parts van acordar també l'establiment d'una comissió de veritat, justícia i reconciliació, i d'un grup d'investigació sobre la violència postelectoral. En paral·lel, van persistir els actes de violència en la regió de Mount Elgon (sud-est) a causa de disputes per la propietat de la terra i que van ser exacerbats per la intervenció dels cossos de seguretat.

RD Congo

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	govern, recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social i antics grups armats d'oposició			
<i>Síntesi:</i>	Entre 1998 i 2003 transcorre a la República Democràtica del Congo l'anomenada primera guerra mundial africana. La signatura de diversos acords de pau entre 2002 i 2003 va comportar la retirada de les tropes estrangeres i la configuració del Govern Nacional de Transició (GNT) on es van integrar l'antic govern, l'oposició política, els grups armats RCD-Goma, RCD-K-ML, RCD-N, MLC i les milícies Mai Mai. A partir de juny de 2003, el GNT va ser dirigit pel President Joseph Kabila i quatre Vicepresidents, dos dels quals pertanyien a l'antiga insurrecció: Azarias Ruberwa del RCD-Goma i Jean-Pierre Bemba del MLC. El GNT va elaborar la Constitució, confirmada el desembre de 2005. Entre juliol i octubre de 2006, es van celebrar eleccions legislatives i presidencials, en les quals Kabila va ser escollit President i Jean-Pierre Bemba va resultar segon, enmig d'un clima d'alta tensió i acusacions de frau. La formació del nou govern l'any 2007 no va frenar la inestabilitat ni les disputes en l'àmbit polític.			

La situació es va caracteritzar per la persistència de la inestabilitat política, la violència a la província de Bas Congo i l'acord de pau a l'est. A la fi de febrer es van desencadenar greus enfrontaments entre la policia i els membres de la secta político-religiosa Bundu Dia Kongo (BDK) a la província de Bas Congo, al sud-oest. La MONUC, que va redoblar la seva presència a la província, va estimar que havien mort 68 persones durant els esdeveniments, principalment membres del grup, i que 300 persones més havien desaparegut. El Govern va reduir la xifra a 22 persones. L'objectiu de l'organització és el restabliment de l'antic regne del Congo. Acusen el Govern de corrupció i mala gestió, i exigeixen una participació en els beneficis derivats de l'explotació dels recursos petrolífers de la província, que constitueixen al voltant d'un terç del pressupost governamental. Al gener del 2007 van morir unes 105 persones com a conseqüència de la resposta del Govern contra els partidaris del BDK que es manifestaven en contra del frau en les eleccions provincials. D'altra banda, el líder del partit opositor MLC, Jean Pierre Bemba, va reiterar a principis de febrer el seu desig de tornar al país per a reprendre les seves activitats polítiques, interrompudes com a conseqüència del seu exili forçat al març del 2007 a Portugal, on encara es troba.



Regió dels Grans Llacs

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	identitat, govern, recursos		Internacional	
<i>Actors principals:</i>	República Democràtica del Congo, Ruanda, Uganda			
<i>Síntesi:</i>	Entre 1998 i 2003 transcorre a la República Democràtica del Congo la primera guerra mundial africana, anomenada així per la participació de fins a vuit països de la regió. La signatura de diversos acords de pau entre 2002 i 2003 va comportar la retirada de les tropes estrangeres hostils (Ruanda i Uganda, principalment). Aquestes nacions justificaven la seva presència amb l'existència de grups insurgents en territori congolès que pretenien eliminar, davant l'absència de voluntat de les forces armades congoleeses per acabar amb ells, mentre exercien el control i l'espoliació dels recursos naturals de l'est del país. La República Democràtica del Congo s'ha recolzat en aquests grups hostils a Ruanda i Uganda en favor dels seus propis interessos, principalment les FDLR, causants del genocidi de Ruanda de 1994. Les relacions entre els tres països continuen sent difícils per l'existència d'aquests grups i la implementació fallida dels acords per desmobilitzar-los o destruir-los.			

És destacable la persistència de la situació d'inestabilitat com a conseqüència de diversos factors. En primer lloc, la presència del grup ugandès LRA en el parc nacional de Garamba, a la frontera de la RD Congo amb Uganda, va continuar sent un factor d'inestabilitat, ja que van cometre diversos atacs contra les poblacions veïnes. Posteriorment, el gruix del grup es va traslladar a la R. Centreafricana. En segon lloc, també representa un element de preocupació que el grup hutu ruandès FDLR no participés en el procés de pau de Goma que va culminar en l'alto el foc del 23 de gener, que al seu torn va ser violat reiteradament per les parts enfrontades. En aquest sentit, el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar a mitjan març una resolució instant les FDLR al desarmament voluntari de les seves milícies sota l'amenaça de procedir al desarmament forçós i de l'establiment de sancions contra ells. Aquest anunci va contribuir a què les FDLR insistissin en mantenir converses de pau amb el govern tutsi de Rwanda, sota els auspicis de la comunitat internacional. El dia 15 de març expirava l'ultimàtum en vigor des de l'1 de gener per a procedir al desarmament voluntari, segons establí un acord aconseguit entre Rwanda i la RD Congo a Nairobi el passat novembre. A partir d'aquesta data, l'acord obliga a procedir al desarmament forçós, encara que diversos analistes van coincidir que el Govern, sense l'ajuda de la MONUC, és incapaç de procedir al desarmament de les FDLR.



Amèrica

Bolívia

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	autogovern, govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (partits polítics, autoritats i organitzacions de la societat civil dels departaments orientals)			
<i>Síntesi:</i>	Al final de 2003, el llavors President Gonzalo Sánchez de Lozada es va exiliar als EUA després que la repressió de diverses protestes antigovernamentals provoqués, els mesos de febrer i octubre, més de 100 morts. Després d'un període d'incertesa en el qual dos presidents van assumir el poder de forma interina, Evo Morales va guanyar les eleccions el desembre de 2005, i es va convertir en el primer mandatari indígena d'un país majoritàriament indígena. No obstant això, la seva acció de govern, especialment la reforma agrària o la nacionalització dels hidrocarburs —Bolívia posseeix les segones reserves de gas d'Amèrica Llatina—, va topat amb la fèrria oposició al seu projecte polític per part de diversos partits i de les regions orientals del país que, liderades pel ric departament de Santa Cruz, exigeixen més autonomia.			

El defensor del poble va alertar sobre la possibilitat que es produeixin brots de violència si el govern central i les autoritats polítiques i cíviques d'alguns dels departaments orientals del país no aconseguen en breu un acord sobre les quatre principals demandes plantejades per les autoritats departamentals: l'anul·lació de la nova constitució aprovada el mes de desembre per l'oficialisme sense la presència de l'oposició, que la considera il·legal; el trasllat de la seu dels poders legislatiu i executiu a la ciutat de Sucre; la revisió de la distribució dels recursos derivats de l'Impost Directe als Hidrocarburs; i l'avenç de les negociacions sobre majors quotes d'autonomia per als departaments orientals del país, que haurien conformat el Consell Nacional Democràtic (Conalde) per a reforçar la seva posició negociadora contra el govern d'Evo Morales. En aquest sentit, els departaments de Santa Creu i Beni van anunciar la seva intenció de celebrar unilateralment sengles referèndums d'autonomia en els mesos de maig i juny, opció titllada d'il·legal i secessionista per part del govern. Davant la falta d'avenços en les negociacions, a la fi de març l'executiu va acceptar la mediació de l'església catòlica i la presència d'observadors internacionals.

Equador

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	govern, recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (Congrés, organitzacions camperoles i indígenes contra l'acció de transnacionals extractives)			
<i>Síntesi:</i>	Després d'una dècada de constants crisis polítiques (en la qual fins a sis presidents diferents van prendre possessió del càrrec) i mobilitzacions socials (entre les quals destaquen les marxades indígenes i les protestes contra les transnacionals petrolíferes o mineres), Rafael Correa va guanyar les eleccions presidencials el 2006 amb la promesa principal de superar la inestabilitat sociopolítica crònica, de trencar amb els partits polítics tradicionals i de prioritzar l'atenció als col·lectius més exclosos del país. Amb aquest objectiu, Correa va impulsar l'establiment d'una Assemblea Constituent amb l'objectiu d'aprovar una nova Carta Magna que permetés canviar el model polític i econòmic. Tant l'establiment com la composició i els poders de l'Assemblea esmentada van provocar nombrosos conflictes entre partidaris i detractors del President i entre Correa i el Congrés.			

La tensió política va disminuir considerablement respecte l'any passat. No obstant això, el president, Rafael Correa, va denunciar per tercera vegada durant aquest mandat intents



d'apartar-lo del poder. En aquesta ocasió, el mandatari va acusar l'expresident Lucio Gutiérrez d'intentar subornar diversos membres oficialistes de l'Assemblea Constituent per a no aprovar la nova Carta Magna i desestabilitzar l'executiu. Lucio Gutiérrez va denunciar haver rebut amenaces de mort i va declarar que aquestes acusacions tenen la intenció de desacreditar la seva eventual candidatura a les pròximes eleccions presidencials. D'altra banda, milers de persones es van manifestar a Guayaquil tant a favor com en contra del president Correa, amb motiu del primer aniversari de la seva arribada al poder. En el plànol internacional, és destacable el greu conflicte diplomàtic entre els governs d'Equador, Colòmbia i, en menor mesura, Veneçuela, que va provocar l'atac de les FFAA colombianes contra el grup armat colombià FARC en territori equatorià. D'altra banda, organitzacions indigenistes van alertar sobre el perill que suposa per a determinats grups indígenes l'activitat fustera i petrolífera en les províncies amazòniques, després que cinc indígenes morissin a Orellana en mans de grups que talaven arbres il·legalment.

Perú

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (faccions romanents de Sendero Luminoso, organitzacions camperoles i indígenes)			
<i>Síntesi:</i>	El 1980, precisament l'any en què el país recuperava la democràcia, es va iniciar un conflicte armat entre el govern i el grup armat maoïsta Sendero Luminoso, que es va perllongar durant dues dècades i que va costar la vida a més de 60.000 persones. Al llarg dels anys noranta, a l'empara de la política contrainsurgent, l'Estat va sofrir una deriva autoritària de la mà d'Alberto Fujimori, que l'any 2000 es va exiliar al Japó després de ser deposat pel Congrés i acusat de nombrosos casos de corrupció i violació dels drets humans. Des de llavors, els governs d'Alejandro Toledo i Alan García han hagut de fer front a l'acció d'algunes faccions romanents de Sendero Luminoso, suposadament vinculades al narcotràfic, i a les demandes de diverses regions i col·lectius —miners o camperols productors de fulla de coca— que demanen més atenció per part de l'Estat.			

Les mobilitzacions que durant diverses setmanes van dur a terme alguns col·lectius camperols en diverses províncies contra la política agrària del govern van provocar la mort de quatre persones, la detenció de 150 més i el tall de les principals carreteres del país, així com la restricció d'accessos a la principal destinació turística del país (el Macchu Picchu). Davant els nombrosos enfrontaments que es van registrar entre els manifestants i els cossos de seguretat, el govern va decretar l'estat d'emergència en vuit províncies. Finalment, les protestes es van dissoldre quan l'executiu d'Alan García va accedir a negociar sobre el cost dels productes agrícoles i l'augment de preus dels fertilitzants. D'altra banda, diversos sectors polítics i socials van exigir un enduriment de la política antinarcòtica del govern després que una policia morís i 14 més resultessin ferits en una emboscada al departament d'Ayacucho, atribuïda pel govern a grups de narcotraficants. Segons algunes fonts, només en la regió compresa entre els rius Apurímac i Ene, 17 policies haurien resultat assassinats per presumptes narcotraficants des de l'inici del mandat d'Alan García. En nombroses ocasions, el govern ha vinculat el tràfic de drogues a grups residuals de Sendero Luminoso.



Àsia

a) Àsia Central

Uzbekistan

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	sistema, govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició social i política, grups armats islamistes			
<i>Síntesi:</i>	El règim d'Islam Karimov, en el poder des de 1989 (primer com a líder del Partit Comunista Uzbek i des de 1991 com president del país independent), s'ha caracteritzat per la repressió sistemàtica de l'oposició política, social i religiosa, mitjançant un sistema polític personalista, el control ferri de l'espai públic i la vulneració de drets i llibertats. Des de finals dels anys noranta, el país ha sofert atacs violents per part de grups islamistes clandestins, principalment del Moviment Islàmic d'Uzbekistan. La tensió al país va experimentar una escalada a partir de maig de 2005, arran de la repressió violenta per part del règim d'unes manifestacions a Andijan, que va acabar amb centenars de civils morts i refugiats als països veïns.			

La tensió es va mantenir sense canvis. És destacable la investidura d'Islam Karimov com a president després de les polèmiques eleccions de desembre, malgrat la prohibició constitucional d'un tercer mandat. No obstant, en el context de contínua repressió social i política, l'oposició no va tenir un paper visible. Malgrat això, les disruptions en el subministrament de gas i electricitat, juntament amb les temperatures excepcionalment extremes del gener, van mobilitzar centenars de persones en diversos punts del país (entre 250 i 300 a Ferghana, al sud-est; desenes a Khojeyli al nord-oest i al districte de Zafarabad, al centre). En l'àmbit diplomàtic internacional, el gradual acostament entre la UE i l'Uzbekistan va ser assenyalat per diversos analistes com la possible causa per a l'alliberament de quatre destacats activistes de drets humans al febrer. La seva posada en llibertat es va donar en el marc d'una amnistia, mesura adoptada periòdicament pel règim però que habitualment exclou activistes polítics. D'altra banda, l'assassinat a Kirguistan d'un destacat periodista uzbek molt crític amb el règim de Karimov va generar preocupació en cercles periodístics, acadèmics i de drets humans per la possible implicació dels serveis secrets de l'Uzbekistan en l'assassinat.

b) Àsia Meridional

Nepal (Terai)

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	autogovern, identitat		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, organitzacions polítiques i armades madhesi (MRPF), JTMM			
<i>Síntesi:</i>	L'origen de la tensió a la regió de Terai és la marginació històrica de la població madhesi i la insatisfacció generada pel procés de pau iniciat el 2006, que va posar fi al conflicte armat que des de 1996 assolava el país. La població de Terai, que representa prop de la meitat dels habitants del país, ha sofert una exclusió històrica, política, social i econòmica. La signatura d'un acord de pau i l'aprovació d'una Constitució interina que ignorava els sentiments de greuge i les demandes de més reconeixement van dur les organitzacions madhesi a iniciar protestes socials al llarg dels primers mesos de 2007, que van acabar en enfrontaments violents amb la policia i els maoistes.			

És destacable la disminució de la tensió com a conseqüència de l'acord aconseguit pel govern i la coordinadora d'organitzacions madhesis United Democratic Madhesi Front. L'esmentat



acord permetria una major participació de la població madhesi en les institucions nepaleses. El document contempla vuit punts que inclouen qüestions com la compensació a les víctimes dels enfrontaments que van tenir lloc el passat any, així com la creació d'entitats territorials autònomes per a la població madhesi. En paral·lel, el govern també va aconseguir un altre acord amb el grup Federal Republican National Front, que agrupa diverses organitzacions madhesi, en similars termes a l'anterior. Durant les setmanes prèvies a la signatura dels acords, la vaga indefinida convocada per les organitzacions madhesi havia causat importants complicacions en la capital i altres zones del país com a conseqüència de la interrupció en el subministrament de combustibles i altres béns bàsics procedents de l'Índia, ja que Terai és la principal via de comunicació amb el país veí.

Índia (Nagalàndia)

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	autogovern, Identitat		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició armada (NSCN-K, NSCN-IM)			
<i>Síntesi:</i>	La tensió que afecta l'estat de Nagaland s'origina després del procés de descolonització britànic de l'Índia, quan sorgeix un moviment naga que reclama el reconeixement de drets col·lectius per a aquesta població, majoritàriament cristiana, enfront de la majoria hindú índia. El naixement de l'organització naga NCC marca l'inici de les reclamacions polítiques d'independència per al poble naga, que al llarg de les dècades posteriors evolucionaran, tant pel que fa al contingut (independència de Nagaland o creació de la Gran Nagaland, amb la incorporació de territoris dels estats veïns habitats per població naga) com a les formes d'oposició. La lluita armada s'inicia el 1955. El 1980 es forma el grup armat d'oposició NSCN, com a resultat de desacords amb sectors polítics més moderats, que vuit anys després es dividirà en dues faccions, I-M i K. Des de 1997, el NSCN (I-M) manté un acord d'alto el foc i negociacions amb el govern indi, però en els últims anys s'han multiplicat els enfrontaments entre les dues faccions.			

Els enfrontaments entre els grups armats d'oposició NSCN (I-M) i KNA van causar diverses víctimes mortals. D'altra banda, la celebració d'eleccions a l'assemblea parlamentària de l'estat va estar acompanyada per diferents actes de violència que van causar la mort de diverses persones. Integrants de diferents partits polítics, fonamentalment del Nagaland People's Front i del Congress Party es van enfrontar causant almenys dos morts, i també es van registrar a més altres episodis de violència de menor gravetat. Davant la previsió que fets com els esmentats podien produir-se, les forces de seguretat havien incrementat els operatius i havien detingut a diversos membres de diferents grups armats d'oposició.

Pakistan

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	govern, sistema		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (partit opositor PPP, judicatura), milícies talibanes			



Síntesi: El 1999, un cop d'Estat perpetrat pel general Pervez Musharraf posa fi al govern de la llavors Primera Ministra Benazir Bhutto, els mandats de la qual s'havien caracteritzat per la mala gestió i la corrupció. El cop d'Estat li val al nou règim militar l'aïllament internacional, que acaba després dels atemptats de setembre de 2001, quan Musharraf es converteix en el principal aliat dels EUA a la regió en la persecució d'al-Qaida. La perpetuació de Musharraf en el poder, l'ostentació simultània de la Prefectura de l'Estat i de les forces armades, els intents de posar fi a la independència del poder judicial i la força creixent de les milícies talibanes a les zones tribals del país frontereres amb l'Afganistan són alguns dels elements que expliquen la fràgil situació política del país.

Les eleccions legislatives celebrades al febrer van donar la victòria al partit de la difunta primera Ministra Benazir Bhutto, PPP, comicis en els quals el principal derrotat va ser el president Pervez Musharraf. Després de les eleccions, els partits PPP, PML-N i ANP van acordar conformar un govern de coalició encapçalat per Yussuf Raça Gillani, del PPP, que va ser nomenat primer ministre pel parlament. Després d'assumir el seu càrrec, Gillani va decretar l'alliberament immediat de tots els jutges posats sota vigilància el passat novembre. És destacable també l'important descens dels partits islamistes. Les eleccions van rebre el beneplàcit de la comunitat internacional, si bé es van produir acusacions sobre quantioses irregularitats, i en algunes zones del país a les dones no se'ls va permetre exercir el seu dret al vot. Malgrat la reducció de la violència en els últims mesos del 2007, en el decurs del període electoral es van produir diversos atemptats que van provocar la mort de desenes de persones. Entre aquests incidents destaca l'explosió d'una bomba durant un acte polític del partit ANP, que va causar la mort a 25 persones i en va ferir 51, o l'atemptat a la ciutat de Parachinar (a les Àrees Tribals Federalment Administrades) que va treure la vida a 47 persones i va comportar que la celebració de les eleccions s'ajornés com a conseqüència de l'atemptat.

Pakistan (Balutxistan)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	autogovern, recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, grup armat BLA			
<i>Síntesi:</i>	Des de la creació de l'estat del Pakistan el 1948, el Balutxistan, la província més rica en recursos naturals, però amb algunes de les taxes de pobresa més elevades del país, ha viscut quatre períodes de violència armada (1948, 1958, 1963-1969 i 1973-1977), al llarg de les quals la insurrecció ha explicat el seu objectiu d'obtenir més autonomia i fins i tot la independència. L'any 2004, la insurrecció armada reapareix en escena i ataca fonamentalment infraestructures vinculades a l'extracció de gas. El grup armat d'oposició BLA es converteix en la principal força opositora a la presència del govern central, el qual és acusat d'aprofitar la riquesa de la província sense que reverteixi en la població local. Com conseqüència del ressorgiment de l'oposició armada, es va desplegar una operació militar a la província, que va provocar desplaçaments de la població civil i enfrontaments armats.			

La tensió en la regió pakistanesa de Balutxistán va experimentar una creixuda durant el trimestre, i es van produir nombrosos enfrontaments entre les forces de seguretat i l'oposició armada, així com atemptats contra instal·lacions governamentals i infraestructures. Diverses desenes de persones, en la seva majoria membres de les forces de seguretat i opositors armats, van morir com a conseqüència d'aquesta violència. Gran part dels atemptats van ser reivindicats pel grup armat d'oposició BLA, que també va reivindicar l'autoria dels fets de Lahore del mes de gener i que va causar la mort a més de 20 policies. D'altra banda, són destacables les declaracions efectuades pel recentment nomenat primer ministre de la província de Balutxistán, Nawab Zulfiqar Ali Magsi, en les quals assenyalava que els problemes de la regió només podran resoldre's per la via negociada i que, per tant, l'operació militar en marxa a la província haurà de finalitzar. Aquestes declaracions es van produir poc abans del seu nomenament. D'altra banda, el partit PPP va demanar disculpes pels excessos, atrocitats i injustícies comeses a la regió reclamant també la fi de l'operació militar a la província.



c) Àsia Oriental

Xina (Tibet)

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Autogovern, Sistema, Identitat		Intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	Govern xinès, Dalai Lama i govern tibetà a l'exili, oposició política i social al Tibet en províncies limítrofs			
<i>Síntesi:</i>	El 1950, un any després d'haver vençut en la guerra civil xinesa, el govern comunista de Mao Zedong envaeix el Tibet i durant la dècada següent incrementa la seva pressió militar, cultural i demogràfica sobre el Tibet i sufoca diversos intents de rebel·lió en els quals van morir milers de persones. Davant la brutalitat de l'ocupació, el 1959 el Dalai Lama i desenes de milers de persones van fugir del Tibet i es van exiliar en diversos països, especialment al Nepal o el nord de l'Índia, on té seu el govern a l'exili. En les últimes dècades, tant el Dalai Lama com nombroses organitzacions de drets humans han denunciat la repressió, la colonització demogràfica i els intents d'aculturació que sofreix la població del Tibet, una part del territori de la qual té l'estatut de regió autònoma. El diàleg entre el Dalai Lama i Beijing s'ha vist interromput en diverses ocasions per les acusacions del govern xinès sobre els objectius secessionistes del Dalai Lama.			

A la Xina, les protestes que es van iniciar a mitjan març al Tibet es van propagar a d'altres províncies i fins i tot a països limítrofs amb una important presència tibetana. Aquestes han estat considerades les mobilitzacions més importants a les quals ha hagut de fer front el govern xinès des dels fets de Tiananmen. En poc més de dues setmanes, segons el govern tibetà a l'exili, unes 140 persones haurien mort i més de 600 haurien resultat detingudes, encara que Beijing redueix substancialment aquestes xifres. Durant alguns dies, la totalitat dels periodistes estrangers van ser expulsats de la regió, a la qual haurien arribat milers d'efectius militars addicionals. A la fi de març, no obstant això, Beijing va convidar al Tibet a un grup de periodistes i a diplomàtics de 15 països. El Dalai Lama, exiliat a l'Índia des de fa dècades, va acusar al govern xinès de perpetrar un genocidi cultural i d'implantar un règim del terror al Tibet. No obstant això, també es va mostrar disposat a reunir-se amb el president xinès, Hu Jintao, va cridar a la calma a la població i fins i tot va amenaçar amb dimitir si persistien els actes de violència, sobre els quals va sol·licitar una investigació internacional. Per la seva banda, la comunitat internacional va instar a la contenció i al diàleg el govern xinès, que acusa el Dalai Lama de promoure el secessionisme i de voler danyar la imatge internacional de Xina.

La Xina: un país, quatre sistemes?

L'arribada a la Xina de la flama olímpica, i amb ella els mitjans de comunicació i representants diplomàtics de tot el món, brinda a aquest país l'oportunitat de mostrar a la comunitat internacional els efectes de més de dues dècades creixent a gairebé el 10% i, de presentar-se definitivament com potència mundial. Però per a consolidar la seva hegemonia, el govern xinès no només haurà d'escometre les reformes estructurals que més li urgeix la comunitat internacional (democràcia, drets humans, medi ambient i liberalització comercial), sinó que també haurà d'enfrontar-se a la seva configuració político-territorial i resoldre la situació respecte les tres regions que han centrat els esforços de construcció nacional en les últimes dècades: Taiwan, Tibet i Xinjiang.

A Taiwan estan a punt de complir-se 60 anys de la derrota dels nacionalistes del general Chiang Kai-Chek en mans dels comunistes de Mao Zedong. Precisament la victòria del Kuomintang en les eleccions presidencials del mes de març pot ser un factor clau per a apropar posicions entre les dues Xines i superar diverses dècades de confrontació diplomàtica i gairebé militar. Encara que el nou president taiwanès ha descartat l'inici de negociacions sobre la reunificació dels dos països, sí s'ha mostrat més conciliador envers la Xina que el seu predecessor en el càrrec (que en els seus vuit anys de mandat va intentar en diverses ocasions, sota amenaça d'invasió xinesa, de promoure la independència) i ja ha avançat la seva disposició a desmilitaritzar la regió, refermar els vincles econòmics i impulsar mesures de foment de la confiança, com l'establiment de vols directes o l'increment del turisme.



Al Tibet, les protestes que s'han registrat durant el trimestre han posat de nou a la regió en l'agenda internacional, però encara està per veure si això impulsa o dificulta el diàleg entre el govern tibetà a l'exili i Beijing, interromput durant molts anys i reprès tímidament el 2003. El govern xinès acusa el Dalai Lama d'estar darrere dels incidents violents i de promoure la secessió del Tibet. Per la seva banda, el govern tibetà a l'exili afirma que sempre ha apostat per la no-violència i nega qualsevol agenda independentista del Dalai Lama. També assenyalava que els seus principals objectius són el respecte dels drets humans i la idiosincràsia cultural de la comunitat tibetana, i la reunificació i autonomia de tot el territori tibetà, habitat per uns sis milions d'habitants. Actualment, la Regió Autònoma del Tibet està conformada solament per una part del Tibet reivindicat pel govern a l'exili

Xinjiang, també coneguda com Turquestan Oriental o Uiguristan, és la regió més occidental de la Xina, alberga importants jaciments d'hidrocarburs i ha estat habitada històricament per la població uigur, majoritàriament musulmana i amb importants vincles culturals amb països de l'Àsia Central. Després de diverses dècades d'intensa colonització demogràfica, que ha alterat substancialment l'estructura de la població, diversos grups armats secessionistes van iniciar accions armades contra el govern xinès, especialment en els anys noranta. Beijing considera terroristes aquests grups, com ETIM o ETLQ, i ha tractat de vincular la seva estratègia contrainsurgent a l'anomenada lluita global contra el terrorisme. Així, al mes de març, el govern va declarar que havia avortat un atac terrorista contra un avió suposadament preparat per grups uigurs amb la intenció de danyar la imatge internacional de la Xina i sabotejar els Jocs Olímpics. Aquestes acusacions van ser rebutjades per organitzacions uigurs, que les consideren una justificació per a intensificar la seva repressió contra el moviment independentista

En els anys vuitanta, el reformista Deng Xiaoping va encunyar el concepte de "un país, dos sistemes", que al·ludeix a la suposada compatibilitat dels sistemes capitalista i socialista, per a fer viable la reunificació de la Xina continental i Taiwan. Encara que tal principi no va funcionar en el cas de l'antiga illa de Formosa, sí ho va fer en el cas de Hong Kong, colònia britànica que va conservar el seu sistema capitalista i de democràcia representativa fins i tot després que la Xina recuperés sobirania sobre ella a mitjans dels anys noranta. Acatant el principi de "un país, dos sistemes", la Xina ha demostrat la seva disposició a dessacralitzar el seu sistema econòmic en honor de la unitat nacional i la integritat territorial. Aquest és el mateix camí que podria recórrer en els propers anys per a solucionar la qüestió de Taiwan, fomentant la interdependència econòmica com a preludi de la integració política. La independència del Tibet i Xinjiang semblen del tot improbables donada l'escassa acceptació que tindrien en una comunitat internacional incapaç de desairar la Xina en una qüestió tan sensible. A més, tant el govern tibetà a l'exili com organitzacions uigurs han declarat que acceptarien una autonomia substancial que respectés els seus sistemes polítics i culturals. D'altra banda, no obstant això, durant dècades les comunitats tibetana i uigur no només han resistit a la repressió i aculturació per part del govern xinès, sinó que també han demostrat certa capacitat de desestabilització política, tal com ha succeït en aquest trimestre. Així les coses, sembla que la resolució dels tres assumptes pendents depèn gairebé en exclusiva de la voluntat de Beijing d'acomodar certs nivells de diversitat política, religiosa, cultural i econòmica en les seves rígides estructures polítiques.

d) Sud-est Asiàtic i Oceania

Filipines

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (sectors descontents de les forces armades, partits opositors, organitzacions d'esquerres i de drets humans)			
<i>Síntesi:</i>	Gloria Macapagal Arroyo va arribar al poder el 2001, després de la destitució del President Joseph Estrada per diversos casos de corrupció. Des de llavors, el país ha estat sumit en una constant crisi política i social i la Presidenta ha hagut de fer front a les pressions de les forces armades (que han encapçalat dos motins, l'any 2003 i el 2007, i un suposat intent de cop d'Estat el 2006), de l'oposició política (Arroyo va sofrir dos intents fallits de destitució al Parlament per suposats casos de corrupció, abusos de drets humans i frau electoral) i d'organitzacions d'esquerra i de drets humans, que l'acusen d'orquestrar o emparar l'onada d'execucions extrajudicials que ha sofert el país en els últims anys. Des de la recuperació de la democràcia el 1986, a Filipines s'han registrat set intents de cops d'Estat.			

La tensió política i social es va agreujar després que es fes públic un nou cas de corrupció en què presumptament s'haurien vist implicats el propi marit de la presidenta, Glòria Macapagal



Arroyo, així com alguns dels seus col·laboradors. Milers de persones convocades per partits de l'oposició, organitzacions de drets humans, l'església catòlica i sectors vinculats al moviment comunista es van mobilitzar a Manila per a exigir la renúncia de la presidenta. Aquestes manifestacions, en les quals també van participar l'expresidenta Corazón Aquino i l'expresident Joseph Estrada, van coincidir amb el 22è aniversari de la revolta popular (l'anomenat Poder Popular) que va posar fi a la dictadura de Ferdinand Marcos i va permetre la transició a la democràcia. Durant les protestes, les FFAA van estar en alerta màxima i van prohibir als seus membres participar en les mobilitzacions, després d'haver advertit sobre el perill d'un cop d'estat. Tot i que les manifestacions que es van registrar durant el trimestre són les més importants a què ha hagut de fer front Glòria Macapagal Arroyo, aquesta va declarar que no té intenció de dimitir.

Filipines (Mindanao-MNLF)

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	autogovern, identitat		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, faccions del grup armat MNLF			
<i>Síntesi:</i>	Encara que actiu durant tot el segle XX, l'independentisme a Mindanao s'articula políticament durant els anys seixanta i inicia la lluita armada al principi dels anys setanta, de la mà de l'MNLF. Bona part de les 120.000 persones que s'estima que han mort a Mindanao a causa del conflicte ho van fer durant els anys setanta, en plena dictadura de Ferdinand Marcos. Una facció de l'MNLF, l'MILF, s'escindeix del grup poc després que aquest tanqui, el 1976, un acord de pau amb el govern que preveu l'autonomia (i no la independència) de Mindanao. Malgrat l'acord, el conflicte armat es perllonga fins a 1996, quan se signa un altre acord de pau amb continguts semblants al de 1976. Al llarg dels darrers anys, algunes faccions no desarmades de l'MNLF han protagonitzat alguns episodis de violència per exigir la plena aplicació de l'acord de pau i l'alliberament del fundador de l'MNLF, detingut a Manila des de 2001 acusat de rebel·lió.			

A Mindanao, la situació respecte l' MNLF va millorar ostensiblement gràcies a les trobades i els treballs conjunts d'ambdues parts per a implementar completament tots els aspectes de l'acord de pau del 1996. No obstant això, durant tot el trimestre van seguir registrant-se accions públiques a favor de l'alliberament del líder i fundador de l'MNLF, Nur Misuari, detingut a Manila des del 2001 i acusat de rebel·lió i corrupció. En aquest sentit, poc després que el fill del president libi visités les Filipines, fonts properes a Nur Misuari van declarar que el govern filipí li hauria plantejat la possibilitat d'exiliar-se de per vida a Líbia. Per la seva banda, el govern va seguir insinuant que determinades faccions de l'MNLF mantenen vincles amb organitzacions considerades terroristes. En aquest sentit, a la fi de març la policia va declarar que uns 600 membres de l'MNLF i d'Abu Sayyaf s'haurien reunit a Sulu per a coordinar una sèrie d'atacs contra objectius militars si el govern no allibera a Nur Misuari. Segons la policia, aquesta trobada va coincidir amb el 40è aniversari de l'anomenada massacre de Jabidah, un incident esdevingut sota el mandat de Ferdinand Marcos que va provocar la reacció i la coordinació del moviment independentista moro i que és considerat el principal detonant de l'inici del conflicte armat a Mindanao.

Indonèsia (Papua Occidental)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	autogovern, Identitat, Recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, grup armat OPM, oposició política i social (organitzacions autonomistes o secessionistes, indigenistes i de drets humans), grups indígenes papús, empresa minera Freeport			



Síntesi: Després de ser administrada per les Nacions Unides durant els anys seixanta, Papua Occidental (anteriorment Irian Jaya) es va integrar formalment a Indonèsia el 1969, arran de la celebració d'un referèndum que nombroses veus consideren fraudulent. Des de llavors, a la regió hi ha un moviment secessionista arrelat i un grup armat d'oposició (OPM) que duu a terme una activitat armada de baixa intensitat. A més de les constants reivindicacions d'autodeterminació, hi ha altres focus de conflicte a la regió, com els enfrontaments comunitaris entre grups indígenes, la tensió entre la població local (papú i majoritàriament animista o cristiana) i els anomenats transmigrants (majoritàriament musulmans javanesos), les protestes contra la transnacional extractiva Freeport, la més gran del món, i les denúncies contra les forces armades per violacions dels drets humans i enriquiment il·lícit.

Es van incrementar les mobilitzacions a favor de la celebració d'un referèndum d'autodeterminació, així com les protestes contra la Llei d'Autonomia Especial aprovada el 2001 i la proposta de llei de crear noves províncies a la regió. Davant aquesta situació, les FFAA van redoblar les mesures de seguretat i les detencions de persones que portaven banderes o símbols independentistes, fet que va provocar les denúncies d'organitzacions nacionals i internacionals de drets humans com Human Rights Watch. A més, el vicepresident, Yusuf Kalla, va visitar la regió per a conèixer de primera mà la situació política a Papua. A principis de gener, líders religiosos cristians, musulmans, budistes i hindús van denunciar que la llei d'autonomia no ha estat implementada i que els plans de desenvolupament del govern a la regió han provocat la marginació de la població papú i la divisió de la població local segons línies ètniques. De la mateixa manera, diverses organitzacions van protestar contra l'Assemblea del Poble Papú i el Consell Legislatiu Papú per considerar que actuen al servei del govern indonès. Per la seva banda, l'organització Autoritat Nacional de Papua Occidental va amenaçar amb emprendre accions militars si Djakarta no atén les demandes de la població papú, i alhora va celebrar els esforços del govern de Vanuatu per abordar l'autodeterminació de Papua Occidental en el Comitè de Descolonització de les Nacions Unides.

Indonèsia (Aceh)

	<i>Intensitat:</i>	1	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	autogovern, Identitat, Recursos		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, grup armat GAM			
<i>Síntesi:</i>	Després de gairebé 30 anys de conflicte armat entre les forces armades i el grup armat independentista GAM, ambdues parts van signar un acord de pau a l'agost de 2005, pocs mesos després que el tsunami hagués devastat completament la província i propiciat l'arribada de centenars d'ONG. L'acord de pau, que preveia una àmplia autonomia per a Aceh, la desmilitarització de la regió, el desarme del GAM i el desplegament d'una missió internacional per a supervisar la seva implementació, va comportar una reducció significativa dels nivells de violència i va permetre per vegada primera en la història de la regió la celebració d'eleccions regionals, de les quals va sortir vencedor un antic líder del GAM. Malgrat la bona marxa del procés de pau i reconstrucció, en els últims anys s'han registrat tensions vinculades a la reintegració de combatents, a les demandes de creació de noves províncies o a les denúncies per corrupció i incompetència contra les autoritats públiques.			

Cinc exmembres de l'antic grup armat d'oposició GAM van morir després que unes 300 persones ataquessin i incendiessin una oficina del grup en el districte d'Aceh Central, regió on històricament ja s'havien registrat diversos enfrontaments entre el GAM i milícies pro-indonèsies. Des que un exlíder del GAM va prendre possessió del càrrec com a nou governador d'Aceh (després de vèncer per ampli marge en les eleccions de desembre del 2006) s'han registrat alguns episodis de violència. La mort dels cinc membres del GAM va coincidir amb un increment de les veus que reivindiquen la creació de dues noves províncies en les regions centrals i meridionals de l'actual província d'Aceh, lloc de l'incident. No obstant això, diversos



analistes consideren que les demandes de creació de noves províncies responen més als interessos particulars de polítics locals que a la voluntat majoritària de la població.

Laos

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	sistema, identitat		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, organitzacions polítiques i armades d'origen hmong			
<i>Síntesi:</i>	Durant l'anomenada guerra d'Indoxina, al llarg dels anys seixanta i setanta, bona part de la comunitat ètnica hmong es va aliar amb les tropes nord-americanes en el seu combat contra l'avanç del comunisme a la regió. Des de llavors, el govern laosià, comunista, ha reprimat aquesta comunitat, que al seu torn duu a terme una activitat armada de baixa intensitat i sense equipament bèl·lic sofisticat. A pesar que actualment unes 275.000 persones d'ètnia hmong resideixen als EUA i que uns altres milers han viscut els últims anys en camps de refugiats prop de Tailàndia, s'estima que encara hi ha unes 12.000 persones que habiten en àrees selvàtiques septentrionals del país. Les dures condicions humanitàries i la pressió militar dels governs de Laos i, en menor mesura, Vietnam, fan que cada any centenars de persones morin o decideixin lliurar-se a les autoritats laosianes.			

Radio Free Asia va assenyalar que l'exèrcit de Laos ha incrementat les ofensives contra la població hmong, sol·licitant per a això l'ajuda del govern vietnamita. En aquest sentit, diversos líders de la comunitat Hmong van enviar una carta a les Nacions Unides on van denunciar que la població hmong de l'interior de Laos havia baixat de 18.000 a 7.000 persones en els últims anys, fruit de l'acció combinada de la repressió militar i les precàries condicions de vida en què es viu en algunes regions selvàtiques del país. D'igual manera, l'organització Fact Finding Mission va declarar que 72 persones d'ètnia Hmong havien mort a Laos entre mitjans de gener i mitjans de febrer. D'altra banda, ACNUR i diverses organitzacions de drets humans van expressar la seva preocupació per la deportació a Laos de 12 persones hmong que vivien des de fa anys en un campament de refugiats a Tailàndia. Aquestes organitzacions temen que les aproximadament 8.000 persones que viuen en el campament puguin veure's afectades per futures deportacions a Laos, on no estarien garantides les seves condicions mínimes de seguretat.

Myanmar

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	sistema		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social (partit opositor LND)			
<i>Síntesi:</i>	Un cop d'Estat el 1962 inicia el govern de la Junta Militar, que des de llavors s'ha mantingut en el poder. El govern militar aboleix el sistema federal i imposa una fèrria dictadura, coneguda com "via birmana al socialisme". El 1988, la crisi econòmica duu milers de persones a manifestar el seu descontentament al carrer. El govern militar va reprimir durament les protestes, la qual cosa va provocar 3.000 morts. No obstant això, el govern convoca unes eleccions el resultat de les quals no reconeix. En surt vencedora la líder de l'oposició democràtica, Aung San Suu Kyi, que serà arrestada posteriorment. L'opositora ha romàs de manera intermitent en aquesta situació des d'aleshores. L'any 2004, el govern inicia un procés de reforma de la Constitució en un intent d'oferir una imatge aperturista del règim, un procés desacreditat per l'oposició política a la dictadura.			

El fet més destacable va ser l'anunci per part de la Junta Militar de la celebració d'un referèndum sobre la nova Constitució per al mes de maig, i de la celebració d'eleccions generals l'any 2010. Ambdós anuncis van ser severament criticats per l'oposició democràtica del país, que va assenyalar que el principal objectiu d'aquests era invalidar els resultats de les eleccions del 1990 que van donar una aclaparant victòria a la líder del principal partit de l'oposició, l'LND, Aung San Suu Kyi. D'altra banda, és destacable que nou premis Nobel



encapçalats per l'arquebisbe de Sud-àfrica, Desmond Tutu i el Dalai Lama, van reclamar al Consell de Seguretat de l'ONU i als governs la imposició d'un embargament d'armes sobre la Junta Militar. El trimestre va concloure amb la visita al país de l'enviat especial del secretari general de l'ONU, Ibrahim Gambari, durant la qual es va reunir amb la líder opositora Aung San Suu Kyi. Entre els temes centrals de l'agenda de Gambari estava la petició al govern que es reformés el seu projecte de Constitució per a permetre així la participació de Suu Kyi en les eleccions, així com l'alliberament dels presos polítics i la supervisió del referèndum constitucional per part d'observadors internacionals.

Tailàndia

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↓
<i>Tipologia:</i>	govern		intern	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social			
<i>Síntesi:</i>	Després de l'arribada al poder de Thaksin Shinawatra el 2001, nombroses veus van denunciar el seu estil autoritari, especialment a partir de la campanya contra el narcotràfic (en la qual van morir més de dues mil persones) i de l'aproximació militarista al conflicte al sud. No obstant això, la bona gestió del govern després del tsunami de desembre de 2004 li va valer una àmplia victòria en els comicis de 2005. A partir de llavors, es va accelerar la polarització entre l'oficialisme i l'oposició, de manera que a principis de 2006, després de fer-se públic un cas de corrupció, es van registrar mobilitzacions massives per exigir la seva renúncia. La crisi política s'aguditzà durant tot l'any fins que, el setembre, una junta militar va encapçalat un cop d'Estat, amb el suport del Rei, i va prometre la redacció d'una nova Constitució i la convocatòria d'eleccions en un any.			

La tensió política es va reduir considerablement respecte el trimestre anterior. A la fi de gener es va formar un nou govern de coalició liderat pel PPP, partit afí a l'anterior primer ministre Thaksin Shinawatra i que va obtenir la victòria, encara que sense majoria, en les eleccions celebrades a la fi de desembre. L'oposició va criticar que en la composició de l'executiu va pesar més la lleialtat a Thaksin Shinawatra que la competència professional. Malgrat això, la junta militar que va perpetrar el cop d'Estat al setembre del 2006 va posar fi a les seves activitats poc després de la presa de possessió del nou primer ministre, Samak Sundaravej, encara que va advertir al nou govern que no cometés els mateixos errors que l'anterior mandatari. Per la seva banda, les FFAA, que han perpetrat 18 cops d'estat en 76 anys, van deixar clar davant el nou executiu que no acceptarien interferències polítiques. A la fi de febrer, milers de persones van rebre a Thaksin Shinawatra al seu retorn del seu exili voluntari a Londres per a fer front als casos de corrupció que té pendents amb la justícia. Encara que l'ex primer ministre va declarar que no té intenció de tornar a la política activa, alguns sectors temen que la seva presència en el país pugui encoratjar de nou la tensió política. En aquest sentit, l'oposició va anunciar que convocarà mobilitzacions massives si el govern tracta d'interferir en el procés judicial contra Thaksin Shinawatra.

Timor-Leste

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	govern		intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	govern, missió internacional International Security Forces, oposició política i social (simpatitzants del líder rebel Alfredo Reinado, simpatitzants del partit FRETILIN, militars acomiadats, bandes armades)			



Síntesi: Després d'un quart de segle de brutal ocupació militar per part d'Indonèsia, Timor-Leste va accedir a la independència el 2002. D'aleshores ençà, diverses missions de Nacions Unides han ajudat el govern a fer front a la fragilitat institucional, les altes taxes de pobresa (és el país més pobre d'Àsia), el retorn dels milers de persones que van fugir durant el referèndum d'independència de 1999, les incursions de milícies pro indonèsies des de Timor Occidental, les tensions entre les regions occidentals i les orientals i l'activitat de les bandes juvenils. Al principi de 2006, l'expulsió d'una tercera part dels membres de les forces armades va iniciar una onada de violència que va provocar el desplaçament forçós de gairebé un 15% de la població, la destitució del Primer Ministre i el desplegament d'una força internacional per restaurar la situació de seguretat.

La tensió es va incrementar de nou a mitjan febrer, després que el president, José Ramos-Horta, resultés greument ferit durant un atac al seu domicili en el decurs del qual va morir el líder rebel Alfredo Reinado i que, simultàniament, el primer ministre, Xanana Gusmao, sortís il·lès d'un atac contra el seu comboi. Ramos-Horta va ser traslladat a un hospital australià, on es va recuperar d'un coma induït durant diverses setmanes. El govern va decretar l'estat d'emergència i el toc de queda nocturn i va autoritzar el desplegament addicional de 200 efectius militars que es van unir als contingents de la missió internacional ISF i a les FFAA timoreses en la recerca i captura dels presumptes responsables del doble atemptat, els seguidors d'Alfredo Reinado. Fonts properes al govern van declarar que, després de diverses setmanes de negociacions, el nou líder del grup, Gastao Salsinha, hauria acceptat lliurar-se a les autoritats juntament amb 30 dels seus seguidors. No obstant això, a la fi de març, Salsinha va ajornar la seva rendició fins que Ramos-Horta tornés al país. D'altra banda, la major part dels 600 militars que a principis del 2006 van ser acomiadats de les FFAA (fet que va provocar el major brot de violència que ha viscut el país des de la seva independència) van iniciar negociacions amb el govern per a la seva reintegració en la vida civil o en els cossos de seguretat de l'estat.

Europa

a) Sud-est de Europa

Sèrbia – Kosovo

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Autogovern, Identitat		Internacional	
<i>Actors principals:</i>	Govern de Sèrbia, Govern de Kosovo, representants polítics i socials de la comunitat sèrbia de Kosovo, UNMIK, KFOR			
<i>Síntesi:</i>	La tensió entre Sèrbia i Kosovo està associada al procés de determinació de l'estatus polític de la regió després del conflicte armat de 1998-1999, que va enfrontar l'OTAN contra el govern serbi i a aquest contra el grup armat albanès UCK, després d'anys de repressió del règim de Milosevic contra la població albanesa de la aleshores província de Sèrbia en el marc de federació iugoslava. L'ofensiva de l'OTAN, no autoritzada per l'ONU, va donar pas a un protectorat internacional. En la pràctica, Kosovo va quedar dividit en base a línies ètniques, amb un increment de les hostilitats contra la comunitat sèrbia i un aïllacionisme al seu torn potenciat des de Sèrbia. L'estatus final del territori i els drets de les minories han estat eix de tensió continua entre Sèrbia i Kosovo, i a això se li afegeix l'escalada nacionalista sèrbia i els problemes interns de Kosovo (com l'atur, la corrupció, la criminalitat, o l'escassetat de recursos).			

El trimestre va estar marcat per la declaració unilateral d'independència per part del parlament el 17 de febrer, celebrada pacíficament per la població albanokosovar, i contestada en els carrers de la capital de Sèrbia mitjançant manifestacions massives en dies successius que van desembocar en violència. Entre els incidents, nou ambaixades occidentals van ser



atacades. També es van registrar enfrontaments entre manifestants serbis i forces internacionals a Mitrovica (nord de Kosovo), on va morir un policia de l'ONU a la part nord de la ciutat i 130 persones més van resultar ferides. Altres mesures de boicot d'una part de la comunitat sèrbia van incloure la negativa de dos centenars de policies serbis de la KPS a respondre al comandament central de Pristina; la crida de l'església ortodoxa sèrbia a refusar tot contacte amb el govern kosovar i amb aquells que reconeixin l'estat de Kosovo; i la presa de control temporal d'una línia de ferrocarril al nord de Kosovo. No obstant, la situació general en el conjunt de Kosovo va ser de calma tibant. D'altra banda, l'ONG internacional Human Rights Watch va instar el govern de Sèrbia a frenar el clima d'hostilitat generat en el país contra els grups de drets humans, les minories ètniques i els periodistes independents des de la separació de Kosovo. La independència de Kosovo també va generar gran tensió en l'àmbit diplomàtic.

Quadre 2.2. Kosovo, el precedent incert

La declaració d'independència de Kosovo al febrer del 2008 planteja nombrosos dilemes i reflexions des de la perspectiva de la resolució de conflictes, especialment a la llum de l'existència d'altres conflictes entorn de la resolució de l'estatus d'entitats no reconegudes com Estats (ex. les regions d'Abjàsia i Ossètia del Sud, formalment part de Geòrgia; l'enclavament de Nagorno-Karabaj, a Azerbaidjan; Somalilàndia, a Somàlia; l'autoproclamada República Turca del Nord de Xipre; o la regió de Transdniester, a Moldàvia; entre d'altres) i a la llum també del destacat percentatge de conflictes que giren entorn de qüestions d'identitat, autogovern o autodeterminació (la meitat del total de conflictes armats i dues tercers parts de les guerres a Àsia).

La vintena de països que han reconegut la independència de la regió ho han fet des del discurs sobre l'excepcionalitat de Kosovo, tancant les portes al debat sobre la revisió del dret d'autodeterminació, interpretat pels Estats membre del sistema de les Nacions Unides com dret dels pobles colonials a l'autodeterminació externa, davant la seva limitació al dret a l'autonomia o autodeterminació interna dels pobles nacionals. Aquesta interpretació ha suposat que la tercera ona d'expansió del sistema d'Estats en el segle XX s'ha produït principalment de la mà de la implosió de federacions multinacionals, com la URSS i Iugoslàvia, i des del criteri tàcit que només les repúbliques constitutives d'aquestes federacions, però no les unitats autònomes menors, tenien dret a l'autonomia externa. La independència de Kosovo trenca amb aquesta interpretació, fet que constitueix inevitablement un precedent ja que, amb independència que cada conflicte o context sigui únic, fruit de processos històrics concrets, la independència de Kosovo qüestiona en la pràctica la indivisibilitat de l'Estat i posa de manifest les tensions entre dos principis clau del dret internacional: la integritat territorial i el dret a l'autodeterminació. Al seu torn evidencia les tensions entre el primer d'aquests principis, prioritzat el sistema internacional d'Estats, i el pragmatisme polític i interessos que guien els propis Estats en les seves polítiques d'exterior.

Les repercussions de la independència de Kosovo no són tan òbvies sobre altres regions com la teoria de l'efecte dominó ha al·legat, al·ludint a una possible multiplicació de la inestabilitat en zones que repliquin la proclamació d'independència de Kosovo. De fet, Rússia no sembla encara disposada a donar el pas de reconèixer a les entitats no estatals del Caucas sud, ja que la posició russa sembla més relacionada amb els seus interessos com a potència que com a defensora de les entitats no estatals de Geòrgia (Abjasia, Ossètia del Sud) a les quals recolza de facto. Malgrat això, el reconeixement internacional de la independència de Kosovo com un fet excepcional i aïllat tampoc sembla constituir en realitat l'últim capítol que tanca el procés de descomposició de Iugoslàvia. De moment, la proposta de partició de Kosovo presentada pel govern serbi i la situació de divisió etnoterritorial de Kosovo pot perpetuar el conflicte al nord del territori. Aquesta possibilitat, no remota, evidencia al seu torn la complexitat d'establir els límits de l'autodeterminació, cosa que no invalida la necessitat d'abordar el debat. No obstant, lluny de reobrir d'arrel el debat sobre l'autodeterminació, tan necessari davant el complex panorama de conflictivitat actual, la independència de Kosovo constitueix un pas històric incert, que s'inscriu en un context d'interessos estratègics per part dels Estats del sistema internacional i múltiples rasadores pel que fa a la decisió d'abordar o no altres conflictes resolts, i que planteja múltiples interrogants, les respostes dels quals estan repletes d'oportunitats i riscos.



b) Caucas

Armènia – Azerbaidjan (Nagorno-Karabaj)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Autogovern, Identitat, Territori		Internacional	
<i>Actors principals:</i>	Govern d'Azerbaidjan, Govern d'Armènia, Govern de l'autoproclamada República de Nagorno-Karabaj			
<i>Síntesi:</i>	La tensió entre ambdós països entorn de la regió de Nagorno Karabaj, enclavament de majoria armènia en un entorn àzeri, formalment part d'Azerbaidjan encara que independent de facto, està associada a la no resolució de les qüestions de fons del conflicte armat transcorregut entre desembre del 1991 i el 1994. Aquest va començar com un conflicte intern entre les milícies d'autodefensa de la regió i les forces de seguretat d'Azerbaidjan per la sobirania i control de Nagorno Karabaj i progressivament va degenerar en una guerra interestatal entre aquesta i la veïna Armènia. El conflicte armat, que va causar 20.000 morts i 200.000 desplaçats i que va homogeneïtzar de forma forçosa la composició ètnica de la població a ambdós costats de la línia d'alto el foc, va donar pas a una situació de conflicte no resolt, amb la qüestió de l'estatus de Nagorno-Karabaj i la tornada de la població com principals eixos de tensió, i amb violacions periòdiques de l'alto el foc.			

La tensió es va incrementar principalment en l'àmbit diplomàtic, arran de la declaració del president àzeri, Ilham Aliyev, sobre la seva disposició a entrar en guerra amb Armènia per la regió de Nagorno-Karabaj. També en clau diplomàtica, la tensió es va fer palesa a mitjan març després de l'aprovació d'una resolució no vinculant de les Nacions Unides, promoguda per Azerbaidjan, que insta Armènia a la retirada immediata, incondicional i completa de Nagorno-Karabaj. El document, aprovat amb cent abstencions, 39 vots a favor i set en contra, i sense la participació d'altres països, va ser rebutjat frontalment per Armènia, que va amenaçar amb reconèixer la independència de l'enclavament. Els països co-presidents del Grup de Minsk de l'OSCE (EUA, França i Rússia) van votar en contra al·legant que la resolució presentava una visió unilateral del conflicte. En el terreny militar, a les periòdiques violacions de l'alto el foc de caràcter menor, es va sumar al començament de març un tiroteig de major gravetat que, segons Azerbaidjan, va causar la mort de quatre dels seus soldats i 12 soldats armenis, i que, segons Armènia, va matar a vuit dels seus militars. Altres fonts van rebaixar a tres el nombre total de morts. D'altra banda, el govern àzeri va qüestionar l'eficàcia dels mecanismes de supervisió de l'OSCE sobre la línia de contacte, que separa ambdues parts.

Geòrgia (Abkhàzia)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	autogovern, identitat		intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	Govern de Geòrgia, govern de l'autoproclamada República d'Abkhàzia, Rússia, forces de manteniment de pau de la CEI			
<i>Síntesi:</i>	La precària situació de seguretat a la regió respon a la no resolució de les qüestions de fons per les quals es van enfrontar en conflicte armat (1992-1994) els líders locals abkhazos, amb el suport de Rússia, al govern georgià, defensant respectivament la independència de la regió i la integritat territorial del país, en el context de descomposició de l'URSS. Malgrat l'existència d'un acord d'alto el foc, d'un procés negociador i de la presència internacional (observadors de l'ONU i forces de pau russes), la tensió es manté, amb violacions periòdiques de l'alto el foc. Des del final de la guerra, que va provocar el desplaçament forçat de prop de 200.000 georgians, el territori d'Abkhàzia controlat pels líders independentistes funciona com una entitat no estatal fora del control de Geòrgia.			



La tensió en el terreny militar es va mantenir sense canvis ni incidents rellevants. Les autoritats d'Abkhàzia van anunciar exercicis militars de gran escala per a principis de març i la mobilització parcial de 500 reservistes, mentre que van acusar Geòrgia de mobilitzar prop d'un centenar de tropes especials al costat de la frontera amb Abjàsia. Altres incidents van incloure l'explosió d'un cotxe de policia abjasi, que va ferir tres policies, i sobre la qual Geòrgia va negar qualsevol responsabilitat; i la detenció de dos periodistes georgians que cobrien les eleccions russes a Abjàsia. En el terreny diplomàtic, Geòrgia i Rússia van acordar a la fi de febrer establir un lloc de control conjunt en la frontera entre Abkhàzia i Rússia, mesura fortament criticada pel règim d'Abkhàzia. No obstant, la relació entre Geòrgia i Rússia es va deteriorar de nou a la fi de trimestre, després de l'anunci rus de retirar-se del règim de sancions militars, financeres, i de transport, entre d'altres, establert contra Abkhàzia per la Comunitat d'Estats Independents el 1996 i en vigor des de llavors. A més, el congrés rus va demanar al president reconèixer la independència d'Abkhàzia i Ossètia del Sud, fent ressò de la de Kosovo.

Geòrgia (Ossètia del Sur)

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	autogovern, identitat		intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	Govern de Geòrgia, govern de l'autoproclamada República d'Ossètia del Sud, Rússia			
<i>Síntesi:</i>	La tensió a la regió està associada a la prolongació, ja sense fase armada, de la guerra que va enfrontar entre 1991 i 1992 els líders locals d'Ossètia del Sud amb les autoritats georgianes. Des de llavors, les parts han mantingut les seves posicions respectives de demanda d'independència o unificació amb Rússia i de defensa de la integritat territorial de Geòrgia, sense resoldre per la via de la negociació l' <i>impasse</i> en el qual es troba una gran part de la regió, independent <i>de facto</i> . La qüestió de la població georgiana desplaçada de forma forçosa, les violacions periòdiques de l'alto el foc, el suport tàcit de Rússia a les autoritats secessionistes i la retòrica bel·licista són fonts contínues d'inestabilitat.			

El conflicte no resolt va continuar generant tensions. En l'àmbit militar, Geòrgia i Rússia van apropar posicions acordant crear un lloc de control conjunt al túnel de Roki, frontera entre la regió independentista i Rússia, mesura criticada pels líders ossetis. A més, dos policies ossetis van morir i diversos civils van resultar ferits per l'explosió d'una bomba en el districte de Tskhinvali, i el règim independentista va acusar el govern provisional pro-georgià creat a Ossètia del Sud, que va rebutjar les al·legacions. Noves violacions de l'alto el foc van causar ferides a un policia georgià. En la dimensió de seguretat humana, les autoritats de l'entitat no reconeguda van acusar al gener a Geòrgia de tallar el subministrament d'aigua a la seva capital, Tskhinvali, tornant a situar el tema de l'aigua en l'agenda diplomàtica. A més, en el plànol internacional, Ossètia del Sud i Ossètia del Nord van demanar a l'ONU, la CEI i Rússia el reconeixement de la independència de la primera. També el congrés rus va instar el president Putin a reconèixer a l'autoproclamada república. D'altra banda, el govern pro-georgià establert en una part del territori d'Ossètia del Sud va acusar al règim independentista de bloquejar i impedir les activitats de supervisió de l'OSCE i l'ONU en la regió.

Rússia (Caucas nord)

	<i>Intensitat:</i>	3	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	Autogovern, Identitat, Sistema, Govern		Intern	
<i>Actors principals:</i>	Govern de la Federació de Rússia, Governos de les repúbliques d'Ingushètia, Daguestan, Kabardino-Balkaria i Txetxènia, grups armats d'oposició, oposició social i política			



Síntesi: La regió del Caucas nord passa per una situació de tensió complexa, amb un cúmul de factors que contribueixen a la seva fragilitat en termes de seguretat humana i amb elevats índexs de violència, tant política com criminal. Alguns d'aquests factors són: proximitat al conflicte armat de Txetxènia i les seves repercussions humanitàries en termes de població desplaçada; presència de grups armats de tall islamista en les repúbliques veïnes, lligats al corrent més radicalitzat i de projecció islamista de la guerra a Txetxènia; estratègia antiterrorista federal i dels governs locals contra aquests grups, amb repercussions d'extensió de la violència contra la població civil i impunitat policial i militar; repressió social i política contra l'oposició; violacions de drets humans; corrupció generalitzada i criminalitat.

La situació de tensió es va incrementar de forma especial en les repúbliques de Daguestan i Ingushètia, amb problemes derivats de la combinació de la presència de grups armats de tall islamista que propugnen la creació d'un emirat transcaucàsic, així com tensions polítiques internes entre governs i oposició, i climes interns de repressió social. Les forces de seguretat federals i de les repúbliques van incrementar les operacions de contraïnsurgència en ambdues repúbliques en el context previ i immediatament posterior a les eleccions presidencials russes, amb operacions de redades massives a Daguestan i amb objectius específics a Ingushètia, saldades amb desenes de morts en ambdós territoris. També la república de Kabardino Balkaria va registrar diversos enfrontaments entre forces de seguretat i militants armats. D'altra banda, en el plànol social i polític, a Ingushètia va destacar la creixent oposició interna al règim, plasmada en una manifestació al gener a Nazran contra l'augment de segrestos i desaparicions i contra la corrupció generalitzada, acte que va derivar en incidents violents i més de cent detencions temporals. A més, diversos clans de la república van començar a triar representants per a establir una estructura consultiva no governamental per poder contrarrestar el poder del govern.

Orient Mitjà

Iran – EUA, altres països

<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	=
<i>Tipologia:</i>	sistema	internacional	
<i>Actors principals:</i>	Iran, EUA, Israel, EU3 (França, Regne Unit, Alemanya)		

Síntesi: La pressió internacional sobre el règim iranià s'emmarca en la política iniciada després de l'11 de setembre de 2001 pel govern nord-americà de George W. Bush, que el gener de 2002 declara l'Iran un Estat enemic pels seus suposats vincles amb el terrorisme. Des de la revolució islàmica de 1979, que va enderrocar el règim aliat dels EUA del Xa Resa Pahlavi i va proclamar l'aiatol·là Khomeyni Líder Suprem del país, els EUA havien acusat l'Iran de donar suport a grups armats com Hezbollah. Enmig d'aquesta oposició, la victòria de l'ultraconservador Ahmadinejad en les eleccions presidencials d'agost de 2005 accentua una retòrica nacionalista que afirma el dret de desenvolupar un programa nuclear iranià amb finalitats pacífiques, mentre la comunitat internacional agita el temor la capacitat imminent per fabricar una bomba nuclear d'un règim considerat hostil als interessos occidentals a la regió.

La tensió internacional entorn a l'Iran es va materialitzar amb l'aprovació d'una tercera ronda de sancions per part del Consell de Seguretat de l'ONU el 3 de març, en una resolució que condemnava al règim pel seu programa nuclear. El 22 de febrer, un informe de l'AIEA havia informat de la millora en l'accés proporcionat als inspectors internacionals, però havia notificat la falta de resposta adequada sobre la possible conversió de material atòmic en armes. Al febrer, el llançament d'un coet a l'espai per part d'Iran també va despertar les suspicàcies de Rússia sobre les veritables intencions del programa nuclear iranià. D'altra banda, un incident al golf Pèrsic en els primers dies de l'any va incrementar la retòrica agressiva entre Teheran i



Washington, que va denunciar repetidament la implicació del règim iranià en la violència en altres zones de la regió, especialment a l'Iraq. Precisament, el president iranià Mahmoud Ahmadineyad, va realitzar una visita històrica a Bagdad, la primera d'un mandatari al país veí després de l'enfrontament mantingut al llarg de la dècada dels vuitanta. Ahmadineyad va aprofitar la visita per a criticar la política dels EUA a l'Iraq, afirmant que havia estat la responsable de portar el terrorisme a la regió.

Líban

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	govern		intern internacionalitzat	
<i>Actors principals:</i>	govern, oposició política i social			
<i>Síntesi:</i>	L'assassinat de l'antic Primer Ministre libanès, Rafiq Hariri, el febrer de 2005 va desencadenar l'anomenada "Revolució del Cedre" que, després de manifestacions massives, va forçar la retirada de les forces armades sirianes — presents al país des de feia tres dècades— exigida en la resolució 1559 del Consell de Seguretat, impulsada per EUA i França el setembre de 2004. La polarització immediata entre, d'una banda, opositors a la influència de Síria (encapçalats pel fill de Hariri, que culpaven el règim siria de l'assassinat) i, de l'altra, sectors més vinculats a Síria com Hezbollah, va originar una crisi política, social i institucional agreujada per les divisions confessionals.			

Al Líban, nombrosos episodis van reflectir l'elevada tensió a què està sotmès el país: al gener, un atemptat contra un vehicle de la comitiva de l'ambaixador nord-americà va causar la mort de quatre persones a Beirut, el responsable dels serveis d'intel·ligència va morir assassinat, incidents entre l'exèrcit i manifestants shiïtes que protestaven pels talls de llum es van saldar amb vuit morts, i un atemptat contra una patrulla de la UNIFIL en el sud del país va causar ferides a dos cascos blaus. Al febrer, la commemoració del tercer aniversari de la mort en atemptat de l'exprimer ministre Rafiq Hariri va coincidir amb les exèquies del cap d'operacions especials del braç armat de Hezbollah, assassinat hores abans a Damasc, i va originar concentracions massives de partidaris dels bàndols enfrontats que van requerir el desplegament de l'exèrcit per a ser controlades. Al març, la votació per a l'elecció d'un president per al país va ser ajornada per dissetena vegada, contribuint a la tensió entre els diferents sectors polítics. La mediació de la Lliga Àrab no va causar efecte, i el govern libanès va rebutjar finalment la invitació de Síria d'assistir a la cimera de l'organització que se celebrava a Damasc a la fi de març.

Israel – Líban – Síria

	<i>Intensitat:</i>	2	<i>Evolució trimestral:</i>	↑
<i>Tipologia:</i>	sistema, recursos, territori		internacional	
<i>Actors principals:</i>	Israel, Síria, grup armat libanès Hezbollah			
<i>Síntesi:</i>	La tensió té com a teló de fons el conflicte israelo-palestí i les seves conseqüències a la regió. D'una banda, la presència de milers de refugiats palestins que es van establir al Líban a partir de 1948, juntament amb la direcció de l'OLP el 1979, van propiciar atacs continuats per part d'Israel al sud del país fins que el va ocupar el 1982. El naixement del grup armat xiïta Hezbollah a principis dels anys vuitanta, amb una agenda de resistència contra Israel i d'alliberament de Palestina, va originar enfrontaments periòdics que van culminar amb l'ofensiva israeliana a gran escala de juliol de 2006. D'altra banda, la guerra de 1967 va significar l'ocupació israeliana dels Alts del Golan sirians que, al costat del suport de Síria a Hezbollah, explica la tensió entre Israel i Síria.			



La tensió entre Israel i Hezbollah va arribar a un punt àlgid amb l'assassinat el 12 de febrer a Damasc del cap d'operacions del braç armat de l'organització libanesa, Imad Moughniyeh. El líder del grup, Hassan Nasrallah, va acusar el govern israelià de ser responsable de la mort i va amenaçar amb declarar una guerra oberta. Per la seva banda, Israel va negar qualsevol responsabilitat i Síria va prometre una investigació, després de condemnar l'atac. Respecte les qüestions frontereres entre el Líban i Israel, el Secretari General de l'ONU va mostrar la seva preocupació per les contínues violacions de l'espai aeri libanès per part d'Israel, així com per les declaracions de Hezbollah relatives al trencament de l'embargament d'armes. D'altra banda, durant tot el trimestre el govern siri va rebre acusacions d'impedir l'elecció d'un president per al Líban, provinents tant del govern d'aquest país com d'altres països, entre ells Egipte i els EUA. Aquest últim va decretar noves sancions contra membres del règim de Bashar al-Assad. En aquest sentit, a finals de febrer els EUA van desplegar tres vaixells de guerra davant la costa del Líban, fet que va ser denunciat per l'oposició libanesa, que ho va considerar una mesura de dissuasió dirigida contra Síria.